БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 143 (19.814). • 1987 йил 23 июнь, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

Улуғ Октябрь юбилейи шарафига

◆ Нурин районидаги Ильич номли колхоз ғаллакорлари ўримни тугалладилар. Гектаридан қирқ центнердан юқори нав дон олинди. Ўрим-транспорт отрядини ташкил этиш ҳамда техникани керакли жойда тезда ишга солиш ўрим-йиғимни қисқа муддат ичида тугаллашга ёрдам берди. «Пахтакор» ва «Октябрь» колхозларининг механизаторлари ўз хўжаликларида ғаллани ўриб бўлгач, қўшниларига ёрдам бергани боришди. Куч-ғайратни ва машина-механизмларни бир жойга тўплаш натижасида район деҳқонларига ўрим йиғимни тезлатибгина қолмай, бўшаган далаларни дарҳол ҳайдаб, такрорий экинларни экабошлашга имкон берди.

◆ Пахтаобод районидаги «Маданият» совхозининг чорвадорлари зиммаларидаги мажбуриятларини бошқатдан кўриб чиқдилар. Илғор сут соғувчи С. Мустафина ҳар бош сигирдан илгари мўлжаллаганидек 3,5 минг килограмм эмас, балки 4 минг килограммдан сут олишга қарор қилди. Илгари уч минг килограммли маррани орзу ҳам қилмаган унинг дугоналари эса эндиликда ундан ҳам кўпроқ натижаларни мўлжалламоқдалар.

(ЎзТАГ).

ЖАДАЛЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ҚУРИШ УЧУН!

Маҳаллий Советларга ҳамда шаҳар (район) халқ судларига бўлиб ўтган сайловлар якунлари кўриб чиқилмоқда. Жойлардан олинган хат-хабарлар сайловчилар унда фаол қатнашганликларини кўрсатаётир. Улар бу билан мамлакатимизда жадаллаштириш стратегияси асосида давом этаётган катта ўзгаришлар, қайта қуриш ишини чин қалбдан қўллаб-қувватлаётганликларини намойиш этдилар. Сайловчилар кенг меҳнаткашлар ўзларини мамлакатимиз хўжайинлари деб ҳис этаётганликларини, улкан тараққиёт планлари ни амалга ошириш, тинчлик иши учун кураш, ҳамма жойда тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, ташаббускорликни кучайтириш, айни вақтда ҳаётимиздаги мавжуд ҳар қандай иллатларни бартараф этишга ўзларини масъул деб билаётганликларини кўрсатди.

Суратда: М. С. Горбачевнинг сайлов участкасида суҳбатлашаётган пайти. ТАСС фотоси.

Сайлов участкасида учрашув

Москва Красная Пресня районидаги 5-сайлов участкаси. Бу ерда 21 июнь куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев овоз берди.

Овоз берилгандан кейин сайловчилар билан самимий, илиқ вазиятда суҳбат бўлиб ўтди. Қайта қуриш ҳақида, унинг дастлабки натижалари тўғрисида, қийинчиликлар, ҳал этилмаган муаммолар тўғрисида, келажакдаги вазифалар ҳақида, жадаллаштиришнинг асосий ҳаракатлантирувчи кучи бўлмиш инсон қандай бўлиши кераклиги тўғрисида гаплашилди.

Савол: Кейинги вақтларда биз муаммолар ҳақида ҳаддан ташқари кўп гапираётганимиз йўқми?

М. С. Горбачев: Ҳа, кўп муаммолар тўпланиб қолган, биз буни яширмаяпмиз ва бизни қониқтирмаётган ишлар ҳақида ошкора гапиряпмиз. Аммо биз қийинчиликлар ҳақида гапирганда социалистик давлатимиз нақадар кучга, нақадар қудратга, қандай улкан иқтисодий, социал ва маънавий имкониятларга эга эканини биламиз. Мамлакатимиз жуда катта. Бизнинг ғилдирагимизни айлантириш қийин, бироқ агар айлантириб юборсак, уни тўхтатиб бўлмайди. Ҳозир унинг ҳаракатини имкони борича тезлаштириш, жадаллаштириш керак.

Қайта қуриш ўртага қўяётган вазифалар орасида истиқболни кўзлайдиган — беш йилликка, ўн-ўн беш йилга мўлжалланган узоқ муддатли вазифалар кўп. Чунончи, биз уй-жой масаласини 2000 йилга бориб ҳал этишни режалаштиряпмиз. Шунга қараб баъзи кишилар, модомики узоқ муддатли қийин, мураккаб вазифалар бор экан, демак, шошишнинг ҳожати йўқ, ҳеч нима қилмай пойлаб ўтириш мумкин, деб ҳисобламоқдалар. Аммо бундай бўлмайди.

Шу бугуноқ ҳал этилиши керак бўлган масалалар бор. Бу — қишлоқ хўжалигидаги ишларни такомиллаштириш, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш масалаларидир.

Ҳозирнинг ўзидаёқ яққол силжишларга эришилди, биз бу ишда реал жадаллашувга эришдик. Келгусида ҳам шундай бўлаверади. Қайта қуриш ҳамма соҳаларда аниқ-равшан натижаларни тезроқ бериши учун мустаҳкам тартиб, уюшқоқлик ва интизом бўлиши керак. КПСС Марказий Комитетининг тез орада ўтказиладиган Пленумида бу ҳақда ҳам жиддий гаплашиб оламиз.

Савол: Ҳозир матбуотда қайта қуриш йўллари ҳақида бир талай ўткир, мунозарали материаллар босилмоқда. Бироқ баъзан қийинчиликларни бартараф этиш хусусида шубҳали маслаҳатлар берилмоқда. Иқтисодчи Шмелевнинг «Новий мир» журнали олтинчи сонидаги мақоласи бунга мисол бўла олади.

М. С. Горбачев: Мен бу мақолани икки қисмга бўлган бўлур эдим. Биринчи қисм экономикадаги ишларнинг аҳволини таҳлил этишга тааллуқли. Бу қисмда ҳақиқатда мавжуд бўлган аҳволга яқин манзара тасвирланади. Биз Пленумда бу ҳақда гапирамиз. Иккинчи қисм — муаллиф таклиф қилаётган нарсалардир, масалан, қандайдир ишсизлик бўлиши таклиф қилинади. Йўқ, бизга бу ярамайди.

Биз ўзимизнинг заиф жиҳатларимизни, ҳал этилмаган масалаларни яхши биламиз, аммо социализм ҳар биримизга меҳнат қилиш, илм олиш, бепул медицина хизматидан фойдаланиш, арзон уй-жойда яшаш ҳуқуқини берганлигини ҳам унутиш ярамайди. Бу — инсон социал жиҳатдан ҳимояланган жамиятимизнинг реал бойликларидир. Ҳозир шундай, келгусида ҳам шундай бўлади. Энг муҳими — мана шу.

Истеъмол меъёри — бу бошқа гап. Социализм — тайёрга айёрлик системаси эмас. Эҳтиёжлар ошмоқда, аммо уларни идора қилмоқ керак. Социализмнинг: ҳар кимга — меҳнатига яраша, деган асосий принципини рўёбга чиқариш — бу ишдаги асосий қуролдир.

Шундан кейин М. С. Горбачев совет ва чет эл журналистларининг саволларига жавоб қайтарди.

— Эртага 22 июнь. Бу — бизнинг халқимиз учун алоҳида кун, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари. — Шу муносабат билан мен қуйидагиларни яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман: биз нимаики қилмайлик, энг аввало тинчликни сақлаш ҳаммамиз учун, барча халқлар учун биринчи галдаги вазифа эканини ўйлашимиз керак. Совет раҳбарлари бир нарсадан ташвишланаётганликларини сизларга айтиб қўймоқчиман: бизга, Совет Иттифоқи яна қандайдир қадамлар қўйсин, деб даъват қиляптилар. Ғарбдаги музокарадошларимизга пешвоз чиқиш учун, вазиятни яхшилаш, кескинликни йўқотиш мақсадида энг муҳим масалаларнинг ечимини қидириш учун СССР бундан буён ҳам реал қадамлар қўяверади. Энг муҳими — қуролсизланиш йўлини очишдир. Шу мақсадларга эришиш учун сиёсатда ҳам, сиёсатга хизмат қилувчи матбуотда ҳам сўз билан ишнинг бирлиги зарур.

Ғарбда сўзлар кўп айтиляпти, аммо бизнинг таклифларимизга муносиб тарзда жавоб қайтариш учун аниқ-равшан муқобил қадамлар кам қўйиляпти. Етакчи капиталистик мамлакатларнинг сиёсий арбоблари афкор омманинг кўз ўнгида ютқазиб қўймасак яхши эди, деб безовта бўлмоқдалар. Бироқ дунёни мухолифликдан, кескинликдан, қуролланиш пойгасидан қайтариб халқаро муносабатларни йўлга қўйиш, соғломлаштириш сари, қуролсизланиш сари олиб борадиган бошқа ўзанга солиб юбориш ҳақида ўйламай, фақат мана шу мулоҳазалардан чиқиб иш тутиладиган бўлса — у ҳолда ҳеч қандай сўзлар, ҳеч қандай ваъдалар реал сиёсатнинг ўрнини босолмайди. Ҳозир Ғарбда реал сиёсат етишмаяпти, деб ҳисоблаймиз. Энг муҳими эса реал сиёсатдир. Менинг бу фикрим жаҳон афкор оммасига етиб боришини истайман. Бизни ташвишга солаётган энг муҳим масала — мана шу. Ўтган икки йил мобайнида биз қанчадан-қанча аниқ-равшан тадбирларни таклиф қилганимизни бир ўйлаб кўринг. Булар ўз ролини ўйнаганини биласизлар. Вазият ҳар ҳолда ўзгарди, менинг назаримда, бутун дунёдаги одамлар тинчлик учун курашга қўшилганлиги, ҳозирги вазият уларни хавотирликка солаётганлиги энг катта ўзгаришдир. Агар янги уруш бошланиб кетса, у аввало халқларга дахл қилишини улар биладилар. Шу сабабли одамлар бир чеккада, шунчаки кузатувчи бўлиб қолишни хоҳламаяптилар. Совет раҳбарлари буни табриклайдилар.

Кескинликни юмшатишга, қуролланиш пойгасини тўхтатишга келганда шуни айтиш керакки, биз барча кучлар билан ҳамкорлик қилишга тайёрмиз. Бироқ биз Ғарбда реал сиёсат етишмаётганини сезиб турибмиз. У ердагилар бир амаллаб ўз қиёфаларини сақлаб қолиш ҳақида қайғурмоқдалар. Ваҳолонки, халқаро вазиятни соғломлаштириш йўлида, ядросиз дунёга, зўравонликсиз дунёга, ҳамкорликка эришиш йўлида аниқ-равшан қадамлар қўйиш керак.

Сайловчилар ва журналистлар суҳбат учун М. С. Горбачевга миннатдорчилик билдирдилар.

(ТАСС).

Аҳдимиз қатъий

Ҳар гал эрта тонгдан далага шошилиш одатим бор. Бу сафар эса сайлов участкаси сари йўл олдим. Ҳамма қатори синалган ўғил-қизларимизни депутатликка сайлаш учун овоз бердим.

Биз сайловчилар уларга маҳаллий ҳокимият органларида туриб хўжалик қурилиши ва социал-иқтисодий тадбирларни амалга оширишга раҳбарлик қилиш ҳуқуқини ишониб топширдик. Учрашувда берган наказларимиз қандай бажарилишини эса ўзимиз назорат қилиб борамиз.

Лекин фақат халқ депутатларига эмас, ўзимизга ҳам талабчанликни бўшаштирмаймиз. Ўтган йили бригадамиз совхозда энг юқори натижаларга эришган бўлса ҳам план маррасини эгаллай олмади. Бу йили эрта баҳордан бошлаб ҳар гектар ердан камида 27 центнердан пахта етиштириш учун тинимсиз кураш олиб бормоқдамиз.

Совхозимиз шароитида бу енгил марра эмас. Хўжалик далаларининг тенг ярми шўрланган майдонлардир. Уларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш учун озмунча меҳнат қилмадик. Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институти олимлари бу соҳада бизга ёрдамга келишган. Институт мутахассислари билан чўлни ўзлаштириш учун курашнинг илмий асосланган тавсияларини ишлаб чиқиш тўғрисида хўжалик шартномаси тузганмиз.

Айни маҳалда барча майдонларда тўлиқ кўчат ҳосил қилинган. Пайкаллар бегона ўтдан тозаланиб, сифатли юмшатилмоқда. Далага биринчи сувни оқизишга ҳозирлик кўряпмиз. Ҳамкасбимиз Ж. Мухторов бошлиқ бригада аъзолари ҳам барча дала юмушларини оби-тобида ўтказишмоқда. Биз ўзаро тажриба алмашмоқдамиз.

Аҳдимиз қатъий. Юбилей йилида албатта қолоқлик доғини ювамиз. Мўл ҳосил билан она-Ватанни қувонтирамиз.

Н. ИКРОМОВ,
Когон районидаги «Когон» совхози 1-бўлимининг бригада бошлиғи.

Истиқболга пешвоз

Ҳақиқий байрамга айланган демократия тантанаси кунида «Красний двигатель» заводи клубида жойлашган сайлов участкасига 2 мингдан зиёд сайловчи келди. Ана шу сайловчиларнинг аксарияти заводимиз ишчиларидир. Улар орасида кўплаб сулолаларнинг вакиллари, ветеран мураббийлар, устоз ва шогирд ишчилар бор эди. Шу куни заводимиз тарихи, келажаги кўз олдимиздан ўтди.

Уқубатли уруш йиллари мен заводга келганимда эндигина 13 ёшга тўлгандим. Кутлуғ ғалабамизни заҳматли меҳнатимиз билан мустаҳкамладик. Ўтган муддатда заводимиз ҳақиқий интернационализм даргоҳига айланди. Бу ерда ҳозир қарийб 20 миллат вакили ишлайди. Сайловлар куни улар ака-ука, дўст-қондош биродар бўлиб овоз беришга келдилар.

Мен сайловга кичик қизим Марина билан бирга келдим. У биринчи маротаба овоз берди. Шу куни кўплаб сафдошларим ишчилар билан заводимиз фаолиятига яна бир карра назар ташладик. Ютуқлар бор, лекин улар оз. Муаммолар, камчиликлар кўп. Айниқса маҳсулот сифатини ошириш қийинчилик билан кечмоқда. Бу энг аввало корхонани қайта реконструкция қилиш суст бораётганлигидандир.

Ишчиларга шарт-шароит яратиб бериш масаласи ҳам тўла ҳал этилган эмас. Квартира, болалар боғчаси масалалари кескин бўлиб турибди. Биз овоз берган депутатлар қуювчилар бригадири Е. А. Бужинский, пайвандловчилар бригадири Т. В. Дягилева, токарь М. Қўзиева, контролер Л. Н. Аблаева ва бошқалар ана шулар ҳақида ҳам қайғурадилар. Бунга ишончимиз комил.

Улуғ Октябрь юбилейигача беш йилликнинг икки йили планини бажариш ташаббуси билан чиққандик. Сайловларга тайёргарлик, демократия, қайта қуриш, жадаллаштириш учун овоз бериш меҳнат ғайратини янада оширди.

Т. ДРОГАЛЬЦЕВА,
Самарқанддаги «Красний двигатель» заводи мастери.

Улар-бизнинг қадрдонлар

Жуда кўп сайловларда иштирок этганман. Лекин бу галги сайловлар демократик ҳуқуқларимизнинг ҳақиқий ифодаси сифатида ўзига хос таассурот қолдирди. Сабаби — мен биринчи марта кўп мандатли округда овоз бердим. Ульянов район Совети ва Муғлон қишлоқ Советига сайлов ўтказувчи кўп мандатли Навбаҳор сайлов округидан район Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган беш кишидан тўрт кишига, қишлоқ Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган 10 кишидан 8 кишига овоз беряпмиз.

Мана, улардан бири — Ягут Агабой қизи Гасанова. Асли ўзи озарбайжонлик. Усмон Юсупов номли ўрта мактабнинг рус тили ўқитувчиси, фарзандларимизнинг меҳрибон муаллимаси. Еш коммунист район Совети депутати бўлиши учун бажонидил овоз бердим.

Қишлоқ Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган Пўлат Маматовни олайлик. У «Партия XX съезди» совхозида илғор шофер. Камтарлиги ва ишчанлиги билан кўпчилик ҳурмат-эътиборини қозонган йигит. Биз танимаган, билмаган одамлар учун эмас, ўзимизга яқиндан таниш бўлган, меҳр-муҳаббатимизни қозонган кишилар — район Совети депутатлигига номзодлар Шариф Турсунов, Ёдгор Шодиев, Саида Мусаева, қишлоқ Совети депутатлигига номзодлар Исомиддин Саломов, Гулноза Абдунабиева, Зумрад Бобоева каби ҳамқишлоқларимиз учун овоз бердик. Улар ўз меҳнатлари билан қайта қуриш ва жадаллаштириш ишига ҳисса қўшиб, биз сайловчилар ишончини ҳам оқлашади, деб умид билдирамиз.

Ш. УМАРОВ,
меҳнат ветерани, Ленин, Меҳнат Қизил Байроқ, Октябрь революцияси орденлари нишондори.

Тошкент шаҳрининг Октябрь районидаги 2-сайлов участкаси. Суратда: уруш ва меҳнат ветерани Олим Мусаев ўз оила аъзолари билан овоз бериш учун сайлов бюллетенларини олмоқда.
В. Молгачев фотоси.

СССР Олий Совети Президиумида кенгаш

СССР Олий Совети Президиумида бўлиб ўтган кенгашда ёшлар тўғрисида СССР Қонуни лойиҳасини тайёрлаш ҳақидаги масала кўриб чиқилди. Кенгашда сўзга чиққан партия, совет, комсомол ходимлари, манфаатдор министрликлар ва идораларнинг, жамоат ташкилотларининг вакиллари ана шундай қонунни тайёрлаш зарурлиги тўғрисида ВЛКСМ XX съездида олға сурилган ғояни қўллаб-қувватладилар.

Бўлажак қонун лойиҳасининг асосий принциплари муҳокама қилинди ва уни тайёрлаш ишларини ташкил этиш тартиби белгиланди. СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, республика комсомол органлари, манфаатдор министрликлар ва идоралар вакилларидан, олимлардан иборат комиссия ва ишчи группаси тузилади.

Кенгашни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари П. Н. Демичев олиб борди.

Кенгаш ишида СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, министрликлар ва идораларнинг масъул ходимлари иштирок этдилар.

Ветеранлар билан учрашув

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев 22 июнь куни Тошкентда Уруш ва меҳнат ветеранлари республика, Тошкент область ва шаҳар ташкилотларининг активлари билан учрашди. Учрашувни Уруш ва меҳнат ветеранлари Ўзбекистон республика Кенгашининг раиси Р. Ғ. Ғуломов очди.

Республикада қайта қуришнинг бориши ҳақида, уруш ва меҳнат ветеранларининг амалий ёрдамида ҳал этилиши мумкин бўлган вазифалар тўғрисида муфассал гаплашиб олинди. Республикадаги барча мавжуд меҳнат резервларини актив ижтимоий фойдали фаолиятга жалб этиш зарурлиги, ёшлар ўртасида тарбия ишини, айниқса атеистик тарбияни кучайтириш муҳимлиги таъкидлаб ўтилди.

(ЎзТАГ).

Халқ ижодиётини ривожлантирайлик

Яқинда Тошкентда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова раислигида халқ ижодиёти иккинчи Бутуниттифоқ фестивали республика ташкилий комитетининг мажлиси бўлиб ўтди.

Халқ талантлари кўригида республика ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг иштироки ҳамда «Студент баҳори—87» фестивалининг якунлари тўғрисидаги ахборот тингланди. Ҳаваскор коллективлар сони сезиларли даражада кўпайганлиги, улар ҳозир 2800 тага етганлиги айтилди. Бу коллективларда 58 мингдан кўп ўқувчи шуғулланмоқда. Аммо республика ҳунар-техника таълими системасида духовой оркестрлар, хорлар, халқ чолғу асбоблари оркестрлари каби жуда муҳим жанрлар кенг тарқалмаган. Ҳаваскорлик коллективларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, улар концертлар берадиган жойларни кўпайтириш, репертуарини яхшилаш зарурлиги айтилди. Тошкент Давлат маданият институти, театр-рассомлик институти ва консерваторияси студентларини дипломолди практикаси даврида ҳаваскор коллективларга методик ва амалий ёрдам бериш учун Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ҳамда Маориф министрлигининг ўқув юртларига юбориш тавсия этилди.

Фестиваль давомида Ўзбекистонда ўтган сўнгги тадбирларнинг якунлари ҳам кўриб чиқилди. Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган халқ ижодиёти байрамларини ўтказиш масалалари муҳокама қилинди.

(ЎзТАГ).

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижковнинг Австрия Республикасига визити хусусида

Федерал канцлер Ф. Враницкий ва Австрия Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков 1987 йил июль ойининг биринчи ярмида расмий визит билан Австрияга боради.

● ҒЎЗА ПАРВАРИШИ — ҲАММАНИНГ ИШИ

ДОЛЗАРБ ДАМЛАР

Урганч районидаги Ленин номли колхоз далаларидамиз. Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб, ғўза парваришида тер тўкмоқда. Механизатор Шариф Оллоберганов ишлаётган картадаги бир текис ва соғлом ниҳоллар дилни қувонтиради. Колхознинг бош инженери Дурди Отажонов культиваторнинг иш органларини кўздан кечирди.

— Культиваторнинг пичоғи, панжаси, бошқа органлари ҳам тўғри ўрнатилган. Сошникнинг олд томони бир маромда юмшатиляпти, ўғит тупроққа яхши аралашмоқда. Жуда соз. Аммо учинчи культивация тупроқни янада чуқурроқ юмшатиши, бегона ўтларни илдизи билан йўқотиши учун энди чуқурлатгич мосламани ҳам ўрнатиш керак, тўғрими Шарифбой?

— Тўғри, инженер ака. Ҳозиргина бригадир билан шу хусусда гаплашгандик, культиваторга бугун чуқурлатгич мосламани тақамиз, — деди механизатор.

Бригадир Қурбондурди Олланазаров ўз вақтида берилган маслаҳат учун инженерга миннатдорчилик билдирди:

— Тўғри айтдингиз, учинчи ишлов даврида культиваторнинг иш органларини кўпайтириш, тупроқни чуқурроқ юмшатиш — жуда муҳим. Механизаторларимиз буни яхши билади, улар сифат кафолатини ўз зиммаларига олишган. Фақат битта талаб бор: керакли мосламалар, эҳтиёт қисмлар билан таъминлашда маҳталчилик бўлмасин....

Дарҳақиқат, механизатор Шариф Оллоберганов ва унинг мусобақадоши Отагелди Каримов — ўз касбининг ҳақиқий усталари, чинакам дала гвардиячилари. Улар ўзларига бириктилган далаларда ҳалол, виждонан меҳнат қилишяпти, экинларга агротехника талаблари асосида ишлов бериб, ҳар бир туп ғўзани авайлашяпти. Қатор ораларини учинчи культивациялаш ниҳоясига етай деб қолди, ишлов билан бирга ғўзаларга ён томондан ўғит берилмоқда.

Қурбондурди Оллоназаров бошлиқ бригаданинг аъзолари Улуғ Октябрь 70 йиллиги шарафига юксак мажбурият қабул қилганлар: уларнинг марралари — 75 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан пахта ҳосили олиш, тола сифатини кескин яхшилаш, машина терими салмоғини 70 процентга етказишдан иборат. Ҳозир бутун куч — учинчи цикл парваришни юқори сифатли ўтказишга сафарбар этилган.

Колхознинг Ленин ордени нишондори Одамбой Асқаров, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Ражаб Ниёзматов бошлиқ бригадаларида яганалаш ва дастлабки икки парвариш барвақт ўтказилган пайкаллардаги ғўзалар кун сайин яшнаб, ривожи тобора тезлашмоқда. Ишга яроқли киши борки, барчаси далада. Бегона ўтга қарши ҳужум давом этяпти. Қолоқ участкалардаги ғўзаларга қўшимча ишлов ва озиқ берилаётир.

— Биз ҳам қалб амри билан далага чиқиб, ғўзани ўтоқ қилиш, далани бегона ўтлардан тозалашда қатнашяпмиз, — дейди Нуриддин ота Қувватов.

Тажрибакор деҳқон Кўпол Саидов, шунингдек, элита уруғлик етиштирадиган Қодир Аҳмедов бошлиқ бригадаларда бегона ўт қисқа муддат ичида йўқотилди, ғўза туплари нормал қалинликда бўлиши таъминланди. Ўтган йили планни бажармаган бригадалар бултурги қарзларни ҳам узиш ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Бу — колхоз бўйича пландаги 4030 тонна ўрнига 4730 тонна пахта тайёрлаш, гектар бошига ҳосилдорликни ўтган йилга нисбатан 5 центнер ошириш имконини беради.

Ф. ЗОҲИДОВ.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ САҲИФАСИ

1987 йил июнь
№ 6 (290)

• *Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетида*

ИНТИЗОМ—ҲАММАГА ТААЛЛУҚЛИ

Барча соҳаларда интизомни мустаҳкамлаш —қайта қуришнинг энг муҳим талабларидан бири. Бироқ, СССР Нефть-газ қурилиши министрлигига қарашли «Главсредазнефтегазстрой» системасида бунга риоя қилинмаяпти. Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети ўтказган текширишда бош бошқарма трестлари ва ташкилотларида планлаштириш, ишни ташкил қилиш интизоми қўпол тарзда бузилаётгани, хўжасизлик ва исрофгарчилик кучайгани, қўшиб ёзиш ва давлат ҳисоботларини чалкаштиришга йўл қўйилаётганлиги аниқланди.

Бу ерда қурилиш-монтаж ишлари ҳажми ҳамда меҳнат унумдорлигини ошириш планларини кўпинча атайлаб пасайтирилган ҳолда белгилаш одат бўлиб қолган. Меҳнат унумдорлигини ошириш ва иш ҳақи нормаларига риоя қилинмаяпти. Масалан, шу йил учун белгиланган планда иш ҳақини ўстириш суръатини меҳнат унумдорлигини ошириш планига нисбатан 15,8 процент кўпайтириш кўзда тутилган. Бундай аҳвол «Муборакгазпромстрой» ва «Средазнефтегазстрой» трестларида кўпроқ содир бўляпти. Жойларда планда белгиланганидан ортиқча ходимлар ишлатилаётир. Меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив усуллари суст жорий этилмоқда.

Бош бошқарма трестларида ишлаб чиқариш қувватлари ва объектларини фойдаланишга топшириш планлари тўла таъминланмаяпти. Объектларни топшириш тартиби қўпол тарзда бузилмоқда. Бажарилмаган ишларни қўшиб ёзишга йўл қўйилаётир. 1985 йилда учта компрессор станцияси, 304 километр кабель алоқа линиялари топширилмаган эди. Шотлиқ — Хива, Хива—Бейнов ва Қоратов заводига ўтказилаётган газ қувурлари уч ойдан олти ойгача кечикиб топширилди. Бундай аҳвол 1986 йилда ҳам давом этди. Алоқа кабел линияси фойдаланишга топширилмай қолди.

«Бухарагазпромстрой» трестининг (бошқарувчиси Султонов) саноат базалари қуриб битказилгач контрол ўлчов ўтказилганида 220,7 минг сўмлик иш қўшиб ёзилганлиги маълум бўлди. Бош бошқарма бошлиғининг ўринбосарлари Бегижонов ва Обиджонов ўртоқлар давлат қабул комиссиясининг раислари бўлатуриб, қуриб тугалланмаган объектни қабул қилиш тўғрисида топшириқ бераверишган.

Бош бошқарма ташкилотларида кейинги икки йил мобайнида ҳисобга олиш ва ҳисобдан чиқариш тартибига риоя қилинмаяпти. «Средазнефтегазстрой» трестида (бошқарувчиси Рагулин) ва унинг ташкилотларида моддий ресурсларнинг ҳаракати юзасидан ҳисобот ишлари мунтазам чалкаштириб кўрсатилаётир. Кўп миқдордаги материаллар қонунсиз ҳисобдан чиқариб юборилмоқда, бу ишнинг айбдорларига нисбатан зарур чоралар кўрилмаяпти. Масалан, трестнинг 1-қурилиш бошқармасида ўтган йили моддий жавобгар шахслар ҳисобидан 137,3 минг сўмлик турли материаллар олиб ташланди.

Бошқарма автокомбинатининг раҳбарлари (директори Котов) ташилмаган юкларни қўшиб ёзиш, жуда катта миқдорда бензин ва дизель ёнилғисини исроф қилишга йўл қўймоқдалар. 1986 йилнинг ўзида автокомбинат бўйича 1000 тонна бензин нормадагидан ортиқча сарфланган.

Бош бошқарма ташкилотларида кейинги икки йил мобайнида текшириш ва тафтишлар пайтида жами 414 минг сўмлик моддий ресурслар ўғирланганлиги ва камомадга йўл қўйилганлиги аниқланган бўлсада, фақат тўрт ҳолдагина моддий жавобгар шахсларнинг иши тергов органларига оширилган. Суд улардан 164,6 минг сўмни ундириб олиш ҳақида ҳукм чиқарган эди. Бироқ ҳисоботларда ана шу маблағни атайлаб 181 минг сўм қилиб чалкаштириб кўрсатганлар.

Ўтган йили бош бошқарма бўйича жами бир миллион сўмлик ноишлаб чиқариш харажатлари қонунга хилоф тарзда ҳисобдан чиқарилган. Ана шу маблағнинг 596 минг сўми шахсан бош бошқарма бошлиғи Товаровскийнинг топшириғи билан қонунсиз ўчириб юборилган.

Қурилиш объектларини фойдаланишга топшириш муддатлари барбод берилаётгани, қонунсиз харажат ва ҳисобдан чиқаришлар, хўжасизлик ва исрофгарчилик қурилиш-монтаж ишлари таннархининг кескин қимматлашиб кетишига ва зарар кўрилишига олиб келди. Ўтган йили бош бошқарма трестларидан иккитаси ана шу сабабларга кўра 3,6 миллион сўм зарар кўрди. Трестларга қарашли еттита ташкилотда қурилиш-монтаж ишлари таннархи планда белгиланганидан 2,6 миллион сўм қимматлашиб кетди, тўртта ташкилотда эса қурилиш ишлари учун сметада белгиланганидан 2,1 миллион сўм ортиқча маблағ сарфланишига йўл қўйилди.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети текшириш натижаларини комитет мажлисида муҳокама қилди, ишда хато ва нуқсонларга йўл қўйган мутасадди раҳбар ходимларга нисбатан жазо чораларини белгилади.

• *Группалар фаолиятидан*

САМАРА ОШМОҚДА

Корхонамиз унчалик катта эмас. Бор-йўғи 270 киши ишлаймиз. Қишлоқ хўжалик техникаси, асосан трактор, автомобиль ремонти билан шуғулланамиз. Ҳозирги пайтда асосий эътиборни ремонт ишлари сифатини яхшилашга, шартнома мажбуриятини ўз вақтида бажаришга, ишлаб чиқаришга фан-техника ютуқларини кенг жорий этишга ҳамда иқтисод ва тежамкорлик режимини кучайтиришга қаратганмиз. Бу борада 17 кишидан иборат халқ контроли бош группаси актив фаолият кўрсатаётир.

Яқинда бир воқеа содир бўлди. «Халқ контроли экрани»нинг янги сонини кимдир девордан олиб ташлабди. Унда брак маҳсулот ишлаб чиқарувчилар танқид қилинган эди. Назоратчилар трактор ремонти цехида текшириш ўтказиб, айбдорларни топдилар. Цех коллективи йиғилишида улар изза қилинди ва саҳифа янгидан чиқарилди. Гарчанд бу ҳол анча кўнгилсиз бўлса-да, аммо назоратчилар фаолиятининг ўзига хос таъсирчанлиги ва изчиллигини белгилади.

Умуман, кейинги пайтда биз ўз ишимизни қайта қуришга, текшириш ва рейдларимизнинг пировард натижаси самарадорлигини оширишга интилмоқдамиз. Илгари бош группамизга кўпинча цех группалари вазифасини бажаришга тўғри келарди. Ишимизда ўринсиз такрор кўпу, самара кам эди. Шунинг учун ҳам биз цех группаларини тугатиб, битта бош группа ва ҳар бири уч кишидан ташкил топган учта пост ташкил этдик. Энди назоратчилар фаолиятини бошқариш осонлашди, текширишлар самарадорлиги ва сифати ортди. Қоғозбозлик, бўлар-бўлмас ҳисоботлар тайёрлаш ҳам камайди.

Пост аъзолари бевосита ишлаб чиқаришнинг олдинги участкаларида бўлганлари туфайли у ердаги ишларнинг боришидан хабардор бўлиб турадилар. Бирор камчиликни сезсалар, зудлик билан бош группага хабар қиладилар. Яқинда шундай бўлди. Механика цехидаги пост аъзолари дастгоҳларни ишлатишда техника хавфсизлиги қоидалари қўпол равишда бузилаётганлигини аниқлашди. Бу нуқсон тезда бартараф этилди. Умуман назоратчилар фаолиятининг активлашганлигини бошқа мисоллардан ҳам кўриш мумкин. Токарь Л. Королёв, слесарь Б. Огонян, мастер В. Картушин, инженер А. Попова каби назоратчилар технологик жараёндаги жуда кўп нуқсонларни бартараф этишда фаоллик кўрсатмоқдалар.

Назоратчилар вазифаси фақат камчиликларни аниқлаб, айбдорларни жазолашдан иборат эмас. Иложи борича нуқсонлар ва салбий ҳолатларнинг олдини олиш, зудлик билан ўша жойнинг ўзида бартараф этишга ёрдам бериш лозим. Меҳнат интизомини мустаҳкамлашга бағишланган рейдимиз ҳам ана шу мақсадда ўтказилди. Ишга кечикиб келаётган ёки барвақт кетиб қолаётганларни аниқлаб, уларни жиддий огоҳлантирдик. Тўғри, бу рейд натижаларини группа йиғилишида муҳокама қилиш мумкин эди. Лекин биз ундай қилмадик. Айбдорлар ўз вақтида хулосалар чиқариб камчиликларини тугатишди. Кейинги текширишларда уларнинг биронтаси ҳам ишга кечикиб келганлиги аниқланмади.

Т. СТЕПАНОВА,
Жиззах ремонт заводи халқ контроли группаси раиси.

• *Саҳифа почтасидан*

НАВОИЙ. Учқудуқ ва Навбаҳор район матлубот жамиятлари аҳолига савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш, совет савдоси қоидаларини бузувчиларига қарши курашни кучайтириш борасидаги ишни сусайтириб юбордилар. Навбаҳор район матлубот жамияти кейинги йилларда чакана савдо планини мунтазам бажармаётир. Уч йил ичида 3 миллион 900 минг сўмлик кам савдо қилинди. Районда спиртли ичимликлар сотиш камайиш ўрнига кўпайиб бормоқда. Аҳолининг эҳтиёжи ҳисобга олинмаётир. Савдо ёмон ташкил этилганлиги сабабли 60,7 минг сўмлик касод молларнинг нархи арзонлаштирилди. Турли сабаблар билан савдодан кетиб қолган кишиларнинг зиммасидаги 56 минг сўмлик қарз ундириб олинмади.

Учқудуқ район матлубот жамиятида ҳам кейинги икки ярим йилда касод моллардан 200 минг сўмлик зарар кўрилди. Кўпгина магазинларда молларнинг нархи кўрсатилмай сотилмоқда. Бу эса айрим нопок сотувчиларнинг харидор ҳақидан уриб қолишига сабаб бўлмоқда. Навоий область халқ контроли комитети ўтказган текшириш натижаларини муҳокама қилиб, район матлубот жамияти раҳбарларига нисбатан жазо чорасини кўрди.

ФАРҒОНА. Фарғона газ аппаратлари, Чимён ремонт-механика заводлари, Қўқондаги «Большевик», Марғилондаги экспериментал-механика, Яккатутдаги қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводларида фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш, техника билан қуроллантириш соҳасида қолоқлик рўй бермоқда. Газ аппарати заводида ўтган йили келтирилган янги техника ўрнатилмади. 2-эмал электр печи, деталларни силлиқлаш ускуналари ишга туширилмади. Чимён заводида нефть конлари ва пармалаш ускуналари деталларини тиклайдиган илғор технология жорий этилмай қолди. Ўрнатилган агрегатлардан фойдаланилмаётир. Область халқ контроли комитети текшириш ўтказиб, ана шундай камчиликларни аниқлади. Комитет мажлисида газ аппарати заводининг директори И. Таганов, бош инженери К. Егоровларга выговор берилди. Чимён ремонт-механика заводи ва бошқа корхоналар раҳбарларига нисбатан ҳам жазо чоралари кўрилди.

В. ШТАПОВ.

• *Қайта қуриш қандай боряпти?*

ХЎЖАСИЗЛИК ИЛДИЗ ОТСА...

Топширилган вазифага лоқайдлик, масъулиятсизлик, ўзибўларчилик билан қараш кучайган ерда албатта хўжасизлик ҳукм суради. Бу эса ўз навбатида жамоат мулкини совуришга йўл очиб беради, коллектив даромадидан барака кўтарилади, пировардида одамларнинг меҳнатдан кўнгли совийди. Халқ назоратчиларимиз яқинда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш планлари бажарилишининг боришини чуқур ўрганишди. Айрим хўжаликларда жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги аниқланди. Айниқса, Тўрақўрғон районида хўжаликнинг ички эҳтиёжи учун кўплаб моллар сўйиб юборилмоқда. Ўтган йил давомида 834 бош йирик шохли, 6147 майда мол хўжалик эҳтиёжи учун ишлатилган. Бу ҳам етмагандек, аҳолидан қиммат нархда қорамол сотиб олиб, уларни семиртирмасдан давлатга топширилган. Масалан, йил давомида аҳолидан тирик вазнда ҳар килограмми 2 сўм 99 тийиндан гўшт харид этиб, уни давлатга 2 сўм 81 тийиндан топширилди. Оқибатда ана шу ҳисобдан 31,7 минг сўм зарар кўрилди. Район бўйича давлатга сотилган гўштнинг 31,4 проценти шу йўсинда «етиштирилди».

Райондаги «Шарқ юлдузи» колхозида 38 тонна гўшт (тирик вазнда) хўжалик ички эҳтиёжига ишлатилди, деб расмийлаштирилиб, амалда эса колхозчиларнинг иссиқ овқатига кооператив ташкилотидан нақд пулга ҳар килограмми 5 сўмдан жами 3807 сўмлик гўшт харид қилинган.

Хўжасизлик оқибатида Задарё районидаги «Гигант» колхозида ҳам кўплаб молларнинг нобуд бўлишига йўл қўйилди. Хўжаликда мажбуран сўйиб юборилган моллар харажати назорат қилиб борилмагани сабабли умумий тирик вазни 28,6 тонна бўлган йирик шохли моллардан атиги 12,6 тонна гўшт кирим қилинган холос. 2746 килограмм қорамол, 2272 килограмм қўй гўшти ғайриқонуний равишда ҳисобдан чиқарилган.

Ҳар иккала колхоздаги аҳвол область партия комитети бюросида муҳокама қилинди ва хўжасизликка йўл қўйилганлиги учун «Шарқ юлдузи» колхозининг раиси А. Деҳқонов партия сафидан ўчирилиб, лавозимидан олиб ташланди. «Гигант» колхози раиси А. Ғафуровга ҳисоб карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор эълон қилинди.

Хўжасизлик ҳукм сурган жойда меҳнатсиз даромадга талон-торожга ҳам кенг йўл очилади. Бундай аҳвол дон маҳсулотлари комбинатларида яққол кўзга ташланмоқда. Чунончи, Попдаги дон комбинатида партия ва ҳукуматимизнинг меҳнатсиз даромадларга қарши кураш ҳақидаги қарори бўйича ишлаб чиқилган тадбирларда халқ мулкини талон-торож қилиш ва ўғирлик пайини қирқиш чоралари белгиланмаган. Бу ерда ҳатто баъзи омборларнинг эшиги йўқ. Майда ўғирлик авж олган. Аммо нимагадир кейинги икки йил мобайнида комбинат қоровуллари томонидан бирорта ҳам ўғирлик факти аниқланмаган, район ички ишлар бўлими эса комбинатнинг 50 килограммдан озуқа ўғирлаб кетаётган икки ходиминигина қўлга олган. Ҳолбуки область партия комитети қошидаги партия контроли комиссияси билан ҳамкорликда текшириш ўтказган халқ назоратчилари фақат бир куннинг ўзида 425 килограмм дон маҳсулотлари ўғирланганлигини аниқладилар.

Масъулиятсизлик сабабли бу ерда 30 тонна озуқа очиқ ҳавода, 221 тонна ун эса комбинат территориясидан ташқарида сақланмоқда. Ҳар битта қопдаги ун тортиб кўрилганда 500 граммдан 1 килограммгача кам чиқди. Комбинатда мукофот олиш мақсадида қўшиб ёзишга ҳам йўл қўйилган.

Наманган дон маҳсулотлари комбинатида ҳам халқ назоратчилари 10 кишини майда ўғирлик қилаётганида ушлаб олдилар. Бундай ташмачилик ва ўғирлик Учқўрғон дон комбинатида, Чортоқ ва Норин дон қабул қилиш пунктларида ҳам содир бўляпти.

Халқимизда ҳисобини билмаган ҳамёнидан айрилар, деган мақол бор. Бу тери хом ашёларини тайёрлашда яққол кўзга ташланмоқда. Масалан, Наманган гўшт комбинатида териларнинг 96 проценти юқори сорт билан топширилянти. Аммо районларда бу ишга етарли масъулият билан қаралмаётир. Натижада кўплаб тери нобуд қилиниб, хўжаликлар катта зарар кўрмоқда. Фақат ўтган йили Поп районида қорамол ва қўй-эчкилар терисидан 27,1 минг сўм кам даромад олинган. Райондаги «Асал» совхози чорвачиликка ихтисослашган. Шунга қарамасдан мол сўядиган махсус хона йўқ. Бунинг оқибатида совхоз атиги 13 процент терини тўртинчи сортга сотди. Қолганлари лахтак ҳолида топширилди. Бундан хўжалик 9,8 минг сўм зарар кўрди. Норин районида ҳам бу ишга панжа орасидан қаралмоқда. Йил давомида қорамоллар терисининг 6 проценти, қўй ва эчкилар терисининг 14 процентигина стандарт бўйича топширилди, холос. «Октябрь», «Победа», Ильич номли колхозлардаги аҳвол бундан ҳам ачинарли.

Шу ўринда бир мисол келтириш жоиз: аҳолидан сотиб олинган ҳар бир дона терининг ўртача қиймати 20 сўмдан тўғри келса, хўжаликлар бир дона терини 3-4 сўмдан топширмоқда.

Халқ назоратчилари социал-маданий мақсадлар учун қурилаётган объектларнинг ўз вақтида, сифатли қилиб топширилишини ҳам қатъий назорат остига олмоқдалар. Областда кейинги йилларда қурилиш планлари бажарилянти. Бироқ баъзи қурилиш ташкилотлари ҳануз план кетидан қувиб, сифатни унутиб қўйишмоқда. Ўтказилган текширишларда «2-Агропромстрой» тресли топширган 37 та объектдан 26 тасида 28,7 минг сўмлик иш бажарилмаганлиги аниқланди. Трестнинг 2-механизациялашган кўчма колоннаси кейинги ярим йилда умумий майдони 1082 квадрат метр бўлган 9 та кооператив уйни топширган. Бироқ бу уйлардан 4 тасида 2,7 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари тугалланмагани, 3 минг сўмлик қурилиш ишлари сифатсиз эканлиги аниқланди.

«1-Агропромстрой» трестининг 130-механизациялашган кўчма колоннаси Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхозида 140 ўринли боғча биносини фойдаланишга топширди. Аммо 3,5 минг сўмлик иш бажарилмаган. Ана шу сифатсиз ишларнинг қайтадан бажарилиши давлатга 1098 сўмга тушди. Трестнинг Наманган районидаги колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси раҳбарларининг айби билан маиший хизмат уйи фойдаланишга топширилмай қолди. Сифатсиз ишлар эса 2,3 минг сўм давлат маблағининг ортиқча сарфланишига сабаб бўлди. Ана шуларга қарамай кўчма колонна раҳбарлари юқори ташкилотларга объект топширилди, деб рапорт беришган. Шу тариқа 113,5 минг сўмлик иш ҳисоботларга қўшиб ёзилган.

Халқ назоратчилари демократия кенгаяётган ҳозирги вақтда ҳар қачонгидан қатъийроқ ҳаракат қилмоқдалар. Фақат план асосидагина эмас, шу билан бирга бирор камчиликка дуч келинган заҳоти унинг олдини олиш учун оператив чоралар ҳам кўрмоқдалар. Масалан «Наманганирстрой» трестининг Уйчидаги механизациялашган кўчма колоннасида электр энергия билан ишлайдиган агрегатлар учун кучли двигатель ишлатилган, бир неча прожектор муддатидан кўпроқ вақт ёқиб қўйилган. Натижада уч ой ичида 1100 киловатт-соат электр энергияси ортиқча сарфланган. Кўчма колонна халқ контроли группасининг раиси Х. Собиров бунинг учун бош энергетикни оғзаки огоҳлантирди. Аммо ўзгариш бўлмади. Шундан кейин группа мажлисида нормадагидан ортиқча харажатни бош энергетик маошидан ундириш масаласи маъмуриятдан талаб қилинди. Бу амалга оширилди. Поп районидаги матлубот жамияти халқ контроли группаси раиси М. Асатуллаева 16 та савдо точкасида магазин мудирларининг айби билан салкам 6 минг киловатт-соат электр энергияси ортиқча ишлатилгани, бу зарарни улар тўлаши кераклигини исботлади.

КПСС XXVII съезди ва партия Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми ҳамма соҳалардаги фаолиятни қайта қуриш, халқ хўжалигини ривожлантиришнинг бутун чоралар билан жадаллаштириш вазифасини белгилаб берди. Ўз фаолиятини шу кун талаблари асосида қайта ташкил этаётган халқ назоратчилари ҳар қандай камчиликларга муросасиз қараб, жойларда содир бўлаётган хўжасизлик ва масъулиятсизликка қарши курашни авж олдиравериадилар.

У. БУРХОНОВ,
Наманган область халқ контроли комитетининг раиси.

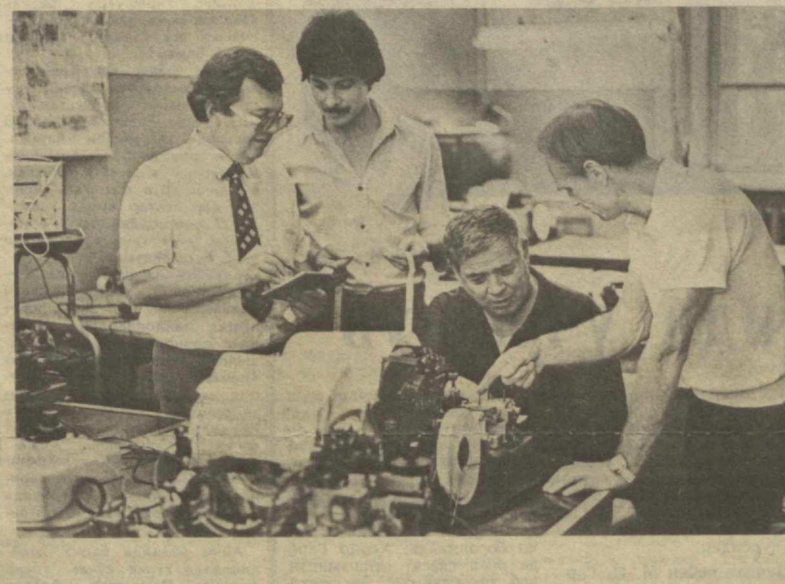

Тошкент шаҳар марказий телеграфи халқ контроли бош группасига 15 халқ назоратчиси бирлашган. Улар алоқа хизмати сифатини яхшилаш, машина ва ускуналарнинг бетўхтов ишлашини таъминлаш борасида кўп иш қилмоқдалар. Бош группа иш планига биноан текшириш ва рейдлар ўтказиб турибди. Ҳар бир текшириш натижаси группа йиғилишида чуқур муҳокама қилинмоқда.

Суратда: халқ контроли группаси аъзолари коммунист В. Афанасьев, И. Шоймардонов ва В. Новиков навбатдаги рейд пайтида электр монтёр, 6-разрядли ишчи К. Зоитов ишини текширмоқда.

В. Молгачев фотоси.

• *Ажаб савдолар*

ТЕСКАРИ МУСОБАҚА

Ажабланманг, гарчи норасмий бўлса-да баъзан ана шу тақлид тескари мусобақалар ҳам ўтказилиб туриларкан. Бундай антиқа тадбирларда давлат маблағини бебилиска совуришда ким биринчи ўринда боряпти-ю, хўжасизликка йўл қўйишда кимлар тутқич бермаяпти — ана шулар аниқланади.

Бу галги мусобақа республика Давлат агросаноат комитети миқёсида ўтди. Қатнашувчилар ҳам область агросаноат комитетлари қошидаги саноат корхоналарида бўлдилар. Мақсад эса қаерда штат-смета интизоми кўпроқ бузиляпти, қаерда нормадан ортиқча ишлаб чиқариш ва бошқариш аппарати ходимлари ишлатилмоқда, асоссиз ва қонунсиз тарзда энг кўп мукофот олаётганлар, иш ҳақи фондини совураётганлар кимлар эканлигини аниқлашдан иборат бўлди. Мусобақа жюрисига Ўзбекистон ССР Молия министрлиги, республика Давлат банки ҳамда Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети ходимлари таклиф этилдилар.

Жюри аъзолари область агросаноат комитетларидан юборилган 1986 йил ва шу йилнинг дастлабки уч ойига доир қучоқ-қучоқ ҳужжатларни эринмай, бирма-бир кўриб чиқишди. Йўл-йўлакай республика Давлат агросаноат комитети саноат корхоналарида ўтган йили ходимларга қонунсиз тарзда 75 минг сўмлик мукофот пуллари тўланганлиги аниқланди. Бир йил давомида ҳар уч саноат корхонасидан биттасида иш ҳақи фонди ошиқча сарфланди ва бу ортиқча харажат 3,3 миллион сўмни ташкил қилди. 59 та корхона раҳбари «юрган йўлидан қайтган номард» деб шу йилнинг биринчи кварталида ҳам ўтган йилги қилмишларини давом эттириб, 471 минг сўмнинг тагига сув қуйишибди. Кошки эди, мана шу корхоналарда план-топшириқлар қойиллатиб бажарилаётган бўлса. Аксинча, ҳар тўрт корхонадан биттасида меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқлари уддаланмай қолди.

... Тез орада тескари мусобақанинг учта ғолиби ҳам аниқлана қолди. Жюри «биринчи» ва «иккинчи» ўринларни иш ҳақи фондини нормадагидан 936 минг сўм ортиқча сарфлаган Қашқадарё области агросаноат комитети (раиси Суяров) ҳамда ана шу кўрсаткични 554 минг сўмга етказишга муваффақ бўлган Тошкент область агросаноат комитетига (раис ўринбосари Воронов) муносиб кўрди. 202 минг сўмлик иш ҳақини нормадагидан ортиқча сарфлаган Наманган область агросаноат комитети (раис ўринбосари Мирзааҳмедов) саноат корхоналари эса «фахрли» учинчи ўринни эгаллашга муяссар бўлдилар.

Шу ерга келганда газетхонда «натижачи, сўнг нима бўлди?» деган ҳақли савол туғилиши табиий. Нима бўларди, ғолибларни «тақдирлаш» республика Халқ контроли комитетига топширилди. Хўжасизликка ва давлат маблағини ноўрин сарфлашга йўл қўйган барча мутасадди ходимлар ўз қилмишларига яраша тегишли мукофотларини, йўғ-е, кечирасиз, тегишли жазоларини олдилар.

Р. ҚОДИРОВ.

• *Ташвишли сигналлар*

Нимани кутяпсиз?

Ҳозир ҳар бир кун ғанимат. Ғўзага вақтида ишлов берилмаса кузда аттанг деб қолиш ҳеч гапмас. Қораўзак районидаги хўжаликлар эса ҳамон хотиржамликдан қутила олишмаяпти. Айниқса, «Москва» совхозида ташвишли аҳвол кўпроқ содир бўлмоқда. Гарчи барча майдонларда ғўзани культивация қилиш зарур бўлса-да, шу кунгача 15 та культиватор тракторларга осилмаган. Ҳолбуки, биринчи культивация тугалланмаган майдонлар анча гектар ерни ташкил этади. Масалан, 4-бўлимнинг Р. Бегдуллаев бошлиқ бригадасида карталарни ўт босиб кетган, эгатлар қотиб ётибди. Культивация эса ғоят сифатсиз бажарилмоқда. Бундай аҳвол Калинин номли совхозда ҳам содир бўляпти. Бош инженер Ж. Отамуротовнинг беларволиги сабабли бир неча культиватор ҳамон марказий устахонада ётибди. «Куроппа» совхози далаларини ўт босиб кетган. Аммо, бу на бригада бошлиқлари ва на бўлим бошқарувчиларини ташвишлантирмаётир. Район агросаноат бирлашмаси кенгаши (раиси Давлатниёз Қўжамуротов) бундай аҳволдан хабардор. Бироқ ишни яхшилаб олиш учун зарур чора кўрилмаяпти.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

Қаровсиз ускуналар

Хоразм область агросаноат комитетининг қурилиш бўйича бирлашган дирекцияси бинокорлик материаллари ва ускуналарнинг сақланишига хўжасизларча муносабатда бўлмоқда. Ўрнатилмаган ускуналар, конструкциялар ва ҳар хил буюмлар очиқ майдонга қалаштириб ташланган. Металл буюмлар занг босиб кетган. Ҳазорасп чўчқачилик комплекси, Урганч нон ва гўшт комбинатлари, бир қатор совхозлар ва давлат корхоналаридаги қурилишлар учун олинган 400 минг сўмликдан кўпроқ ускуналарнинг қаровсиз ётганлиги бирлашган дирекция бошлиғи С. Ҳасанов, бош инженери К. Ёқубовни ташвишга солмаётир.

Бугина эмас, ускуналарнинг бир қисми ва бинокорлик материаллари ҳисобдан яширилганлиги текшириш пайтида ошкор бўлиб қолди. Айбдорлар жазоланди. Бироқ шунга қарамай бундай воқеалар ҳамон давом этмоқда.

— Янги қурилган омборга кичик деталлар, электр ва бошқа ускуналарни жойлаштирмоқчимиз. Яна битта омбор ва бостирма қуриш ниятимиз бор, —дейди С. Ҳасанов.

Ният яхши-ю, аммо қачон амалга оширилади! Агросаноат комплекси объектлари учун зарур асбоб-ускуналар токайгача дуч келган ерда эгасиз ётади!

Р. ҲАЙИТОВ.

Инсоф борми?

Самарқанд давлат университети, медицина ва педагогика институтларида студентларнинг турар-жой ва маиший шароитлари ғоят ташвишли. 11 минг студентдан фақат 3 минг 880 студентгина ётоқхоналар билан таъминланган.

Медицина институти маъмурияти 2 минг ўринли ётоқхона ва 300 ўринли ошхона қуриш ҳақидаги топшириқни бажармаётир. Ҳатто шу кунгача бу ишнинг лойиҳа-смета ҳужжатлари ишлаб чиқилмаган. Олий ўқув юртлари ётоқхоналари капитал ремонтга муҳтож, уларни инвентарлар билан таъминлаш ҳам ёмон аҳволда. Медицина институтига қарашли 2 та ётоқхонада 131 студент тўшаксиз қолдирилган. Бу ётоқхоналарда 3 минг сўмлик инвентарлар камомади борлиги аниқланди. Шунингдек студентларга медицина ёрдами кўрсатиш ҳам талаб даражасида эмас.

В. ВАЛИЕВ.

КПСС Марказий Комитети Пленуми олдидан

ПИРОВАРД МАҲСУЛОТ ВА ПЛАНЛАШТИРИШ КЎРСАТКИЧЛАРИ

• Қайта қуриш: хўжаликни бошқариш механизмини такомиллаштириш муаммолари

КПСС XXVII съезди, Марказий Комитетнинг 1987 йил январь Пленуми мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш стратегиясини белгилаб, план кўрсаткичлари системасини такомиллаштириш, уни халқ хўжалигининг пировард натижаларига қаратишни кучайтириш вазифасини қўйди. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларида биринчи марта пахта толаси етиштиришни 1990 йилда 1,8 — 1,9 миллион тоннага етказиш назарда тутилди.

Мамлакатимиз ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар тўқимачилик саноатининг талабларини таъминловчи пахта толаси етиштиришни барқарор кўпайтириб бориш Ўзбекистоннинг умумиттифоқ меҳнат тақсимотидаги ўрнини ва республиканинг социал-иқтисодий ривожлантиришнинг муҳим проблемасини белгилайди. Ишлаб чиқаришнинг ҳамма босқичларини интенсивлаштириш пахтачилик комплексининг ҳар бир бўғинини юксак пировард натижаларга эришишга йўналтирувчи планлаштиришни такомиллаштиришга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Республика пахтачилик комплексида юзага келган нохуш ҳоллар ҳақида кўп ёзилди. Ҳақиқатан ҳам пахтачиликда йўл қўйилган хатолар қишлоқ хўжалиги билан бир қаторда саноатга, социал ва маънавий ҳаётга ҳам салбий таъсир кўрсатди. Пахтачилик комплексидаги нохуш ҳолларнинг иқтисодий асослари аввало пахтакорлар ва қайта ишлаш саноати ходимларининг манфаатлари бирлиги таъминланмаганлигида кўринди. Натижада 1971-1985 йиллар мобайнида пахта тайёрлаш ҳажмининг ўсиш суръатлари ҳар гектар ердан пировард маҳсулот — тола етиштириш ҳажмининг ўсиш суръатларидан ўзиб кетди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин тегишли чора-тадбирлар кўрилиши, аввало пахта комплексида тола чиқишига қараб баҳо кўрсаткичлари қисман жорий этилганлиги ўз самарасини бера бошлади. 1984-1985 йиллар ҳосилини қайта ишлаш натижаларига кўра, 1985 йилда тола чиқиши 31,34 процентга етди. Ваҳолонки, бу кўрсаткич 1976-1980 йилларда 29,5 ва 1981-1984 йилларда 27,9 процентни ташкил этган эди.

Республика агросаноати пахта комплексини яхши планлаштиришга ўтиш, тасдиқланадиган план кўрсаткичларига фақат пировард маҳсулот кўрсаткичини қўшиш демакдир. Иқтисодий алоқаларни янада такомиллаштиришнинг замири пахтачиликдаги ҳар бир бўғинини интеграциялашни форма жиҳатидан чуқурлаштиришдагина эмас, балки планлаштиришда бутун комплекснинг пировард самарадорлигини оширишдан иборат ягона мақсадга эришишда ҳамдир.

Ҳозирги вақтда илмий ходимлар амалиётчиларнинг фаол иштирокида юқорида айтилган вазифаларни амалга ошириш юзасидан катта ишлар қилмоқдалар. Биз бу ўринда ана шу ишларга доир баъзи фикрларни билдирмоқчимиз.

Гап шундаки, социализмда иқтисодий категория бўлган пировард маҳсулот ишлаб чиқариш, тақсимот, алмашув ва истеъмол соҳаларида банд бўлган ходимларнинг ишлаб чиқариш воситаларига ижтимоий мулкчилик шароитидаги меҳнат маҳсулотига муносабатини билдиради. Шунинг учун умуман ижтимоий ишлаб чиқариш нуқтаи назаридан пировард маҳсулотни кўриб чиқаётганда у миқдор жиҳатидан пировард ижтимоий маҳсулот миқдори билан баравардир. Агар биз бу жиҳатни вақт жиҳатидан олсак, бу — бир йил ичида ишлаб чиқарилган ижтимоий маҳсулот демакдир. Пировард маҳсулот ҳам қиймат шаклида, ҳам натура шаклида ўлчанади. Иқтисод фани «пировард маҳсулот» деган иқтисодий категориянинг моҳияти ва мазмунини асосан очиб берган. Кўпчилик иқтисодчилар айтаётганидек, планлаштириш ва рағбатлантиришда бу кўрсаткич хўжалик практикасида тегишли баҳо олгани йўқ ва бир-бири билан боғлиқ тармоқларга баҳо бериш учун асос бўлолмайди. Бизнинг фикримизча, бир-бири билан боғлиқ тармоқларни планлаштириш даражасини ошириш ва тармоқлараро резервларни ҳаракатга келтиришда ана шу кўрсаткичга етарли баҳо берилмаётир.

Муайян тармоқнинг пировард маҳсулоти — бу ижтимоий ишлаб чиқаришдаги ишларнинг пировард натижасининг асосий кўрсаткичларидан бири бўлиб, у жамиятга келтирадиган фойда билан баҳоланади. Фан-техника революцияси шароитида пировард маҳсулотнинг ижтимоий нафи ва уни такрорий ишлаб чиқариш методлари жадал таъсир кўрсатишнинг, фан ва техника ютуқларини жорий этишнинг асосий объекти бўлиб қолмоқда. Тармоқда ҳатто айрим олинган корхонада пировард маҳсулотнинг ижтимоий нафини тўла ҳисобга ола билиш янги прогрессив технология ва техникани жорий этишга ёрдам беради.

Жамиятни фақат наф келтирадиган пировард маҳсулот қизиқтиради. У ўзининг сифатига кўра ишлаб чиқариш ва шахсий истеъмолга мос бўлади. Бунда жамият бу пировард маҳсулот қандай меҳнат харажатлари билан яратилишига бефарқ эмас. Шунинг учун пировард маҳсулот меҳнат сарфи билан ўлчанади, ишлаб чиқариш натижаси шу тариқа баҳоланади.

Пахта комплексида пировард маҳсулот билан ўлчаш комплекс барча бўғинларини «ялпи» маҳсулот етиштиришни шунчаки кўпайтиришгагина эмас, балки пировард маҳсулотни кўпайтиришга, унинг самарадорлигини оширишга, яъни хўжаликларнинг ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга йўналтирадиган иқтисодий рағбатлантириш системасини жорий этишга имкон ҳам беради. Айни вақтда бу кўрсаткич тармоқлар ўртасидаги бутун номутаносибликни очиб, уни перспектив планларда ҳисобга олиш имконини яратади.

Пахта комплексининг натурал пировард маҳсулоти —пахта толаси, пахта ёғи, линт, кунжара ҳамда ёғни қайта ишлашнинг ҳамма турдаги маҳсулотлари, бошқа саноат тармоқларига жўнатиладиган чиқитлардир. Пировард маҳсулотнинг қиймат формаси: а/ қишлоқ хўжалиги (пахтачилик, қайта ишлаш саноати пахта тозалаш ва ёғ-мой) тармоқларида ва уларга хизмат кўрсатувчи ишлаб чиқариш инфраструктурасида яратилган соф фойдани; б/ республика агросаноат комплексининг иккинчи ва учинчи соҳасидаги фонд ҳосил қилувчи тармоқларнинг амортизация ажратмалари ва моддий харажатларни ўз ичига олади.

Пахтакорлар ва пахтани қайта ишловчилар ўртасидаги узил-кесил ўзаро ҳисоб-китобларни толанинг чиқишига қараб белгилаш системаси жорий этилиши ижобий роль ўйнади. Лекин, бу биринчи қадамдир, холос. Бизнингча, бу масалани ҳал қилиш учун планлаштириш кўрсаткичларининг аниқ бўлишига эришиш керак. Шуни айтиш керакки, ҳозирга қадар икки кўрсаткич амал қилиб келмоқда. Бири ўзига равон йўл очаётган пахта толаси кўрсаткичи, иккинчиси ўз ўрнини жуда қийинчилик билан бўшатиб бераётган пахта хом ашёси кўрсаткичидир. Лекин ҳамма иллат шундаки, иккинчи кўрсаткичнинг ўз ўрнини қийинчилик билан бўшатаётганлигига эскича фикрлашнинг яшовчанлиги сабаб бўлмоқда ва бу ҳар жиҳатдан қимматга тушмоқда.

Аҳамияти жиҳатидан иккинчи бўлган пировард маҳсулот — пахта ёғи мамлакатимизда ишлаб чиқариладиган ўсимлик мойининг 16 процентини ташкил этади. Лекин у хўжалик практикасида ҳозирча ҳатто пахта комплексининг туб бўғинида баҳо берадиган ва тасдиқлайдиган кўрсаткич бўлолмаётир. Чигитнинг ёғлилик даражаси ёғ-мой саноати учун пировард маҳсулот ишлаб чиқаришнинг асосий кўрсаткичи. Лекин у ҳали қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва пахта тозалаш саноати учун баҳо берадиган кўрсаткич эмас. Бу ҳол пировард маҳсулот чиқариш самарадорлигига таъсир кўрсатмоқда ва Озиқ-овқат программасини амалга оширишда пахта комплексининг аҳамиятини камайтирмоқда.

Ёғ-мой ишлаб чиқарувчи коллективлар учун асосий кўрсаткич бўлган пахтанинг ёғлилик даражаси технологик режимни белгилаш учун асос бўлиб, қайта ишлаш якунлари бўйича техник-иқтисодий кўрсаткичларга тўғридан-тўғри таъсир кўрсатиш билан бирга, ана шу оралиқ циклардаги қайта ишлаш методларининг самарадорлигини ҳам белгилайди. Айни вақтда, амалдаги чигит ГОСТи бу асосий кўрсаткичини назарда тутмайди.

Колхозлар ва совхозлардаги планлаштиришнинг мавжуд системаси пахта толаси етиштириш самарадорлигига бир хил таъсир кўрсатмаётир. Бу система истеъмолчиларга ассортимент бўйича пахта етказиб бериш муддатлари учун иқтисодий жиҳатдан ҳеч қандай жавоб бермайди. Натижада тасдиқланган план гўё пахта толаси етиштириш ва етказиб бериш бўйича айнан бир вақтда баланслаштирилган бўлиб кўринади. Бироқ уни бажариш давомида бир қанча сабабларга кўра номутаносиблик содир бўлади. Масалан, пахта толаси чиқаришни таъминлашга мос келмайдиган пахта тайёрлаш ассортименти бўйича иқтисодий санкциялар фақат пахта тозалаш саноатигагина қўлланилади.

Пахтачилик ва пахта тозалаш саноати ўртасидаги ўзаро алоқалар такомиллашмаганлиги сабабли пахта тайёрлаш даврида пахтакорлар ва пахта тозаловчилар ўртасида баъзан жиддий зиддиятлар юз беради. Пахтакорлар кўпроқ пахтани биринчи сортга топширишга, пахта тозаловчилар эса пахта сортларини пасайтиришга ҳаракат қиладилар. Бу ва бошқа зиддиятларнинг ўз иқтисодий асослари борки, уларни ҳал этмасдан туриб кўнгилдагидек натижага эришиб бўлмайди. Юқоридаги тармоқларнинг манфаатлари ҳатто ягона комплекс ичида ҳам бир-бирига тўла мос келмаётганлиги кўзга аниқ ташланиб турибди. Бу эса ҳозирги вақтда ҳам баъзи нохуш ҳоллар юз беришига сабаб бўлмоқда.

Илгарилари контрол-норматив ҳужжатлар йўқлиги сабабли толанинг чиқиши пасайганлиги учун тармоқ самарадорлиги камайган. Ундай бўлса нима учун ҳозирга қадар техник чигитга янги ГОСТ тасдиқланмаяпти, деган савол туғилади. Асосий кўрсаткич — чигитдаги ёғ даражаси асос қилиб олинган ГОСТ эса 1976 йилдан бери тасдиқланмай ташкилотлар ўртасида сарсон бўлиб келмоқда. Эски ГОСТ пировард маҳсулотга бевосита таъсир кўрсатаётганлиги сабабли пахта тозаловчилар ва ёғ-мой саноати ходимлари ўртасида зиддиятлар келиб чиқмоқда.

Пахта комплекси маҳсулотининг сифатини ошириш аввало селекция навларини жорий этиш даражасига, сортларни районлаштиришга, агротехника, пахта терими, уни сақлаш, ортиш-тушириш, қайта ишлаш қоидаларига риоя этишга боғлиқ.

Пахта толаси ва ўсимлик мойининг сифати қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши босқичларида шаклланади. Қайта ишловчи саноат тармоқлари ходимлари эса қайта ишлашнинг технологик жараёнида исрофгарчиликларни камайтириб, пахтанинг биологик қимматини сақлаб истеъмолчиларга етказадилар. Бу проблемани ҳал этиш йўллари Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида очиқ-ойдин кўрсатиб берилди. Съездда пахта етиштиришни пахта толаси бўйича планлаштириш ва ҳисоб-китоб қилишга ўтиш соҳасида эксперимент ўтказиш, пахта тайёрлаш ва сақлаш вазифаларини колхоз ва совхозларга топшириш, уни қайта ишлашнигина пахта заводларига қолдириш вазифаси кўрсатиб берилди. Тегишли ташкилотлар эса ҳали ҳам уни қандай бажаришни ўйлаб юришибди.

Пахтачилик комплексида халқ хўжалиги самарадорлигининг пасайиши ва «қўшиб ёзиш — ўғирлик — порахўрлик» сингари ярамас халқанинг пайдо бўлишига шу нарса сабаб бўлдики, хўжалик юритишнинг ҳамма даражаларидаги маънавий ва моддий рағбатлантириш системаси айрим шахсларга ўзбошимчалик билан субъектив қарорлар қабул қилиш имконини берарди. Бундан номутаносиблик келиб чиқар, зарар кўрилиб, у давлат ҳисобига кечиб юбориларди, планлаштиришда илмийлик ва ҳаққонийлик етишмасди. Бунинг сабаби:

—маънавий ва моддий рағбатлантиришнинг мавжуд системаси юксак пировард натижаларга эришишга ёрдам бермасди, яъни комплекснинг ҳар бир тармоғи учун асосий кўрсаткич—сифат эътиборга олинмаган миқдорий, «оралиқ ва ялпи» кўрсаткичдан иборат эди;

— комплекс бўлинмаларининг иқтисодий ва маънавий масъулияти марказлаштирилган план топшириқларини «қандай қилиб бўлса ҳам» бажаришдан иборат бўлиб, бу ҳол қўшиб ёзишлар, ўғирлаш ва порахўрликни келтириб чиқарувчи субъектив қарорлар қабул қилишга олиб келди;

— нобаланслилик ва юксак даражада марказлашганлик план кўрсаткичларининг асосий ва ҳамма икир-чикирларигача қамраб олганди. Чунки эришилган натижаларга фақат, «ялпи маҳсулот» процентига қараб баҳо берилган бўлиб, коллективларнинг бутун комплекс самарадорлигини ошириш юзасидан тиғиз планлар олишдаги масъулиятини сусайтириб юборганди;

— давлат плани топшириқларини бошланғич ишлаб чиқариш бўғинларига етказиш форма ва методлари замонавий талабларга мос келмас эди ва ҳоказо.

Шундай вақтлар ҳам бўлдики, қайта ишловчи тармоқларнинг планларини тузишда аввало «товар» маҳсулоти ҳажми бўйича республиканинг умумий кўрсаткичларига комплекснинг қайси маҳсулоти таъсир кўрсатиши мумкинлиги эътиборга олинарди, холос. Бунинг маъноси шуки, балансни таъминлаш учун планни тузишда аввал бошданоқ 6 миллион ва ундан кўп тонна пахта тайёрлаш назарда тутилганди. Демак, комплексдаги нобаланслилик олдиндан режалаштириларди.

Масалан, 1976—1985 йилларда пахта толаси ва чигит олиш плани фақат 1976 йил ва 1985 йилдагина бажарилди. Ўсимлик мойи ишлаб чиқариш планини тузишда 56 процент чигит олиш назарда тутиларди. Шу йиллар ичида эса чигит етказиб бериш тайёрланган пахта ҳосили ҳажмига нисбатан 45 процентни ташкил этди. Ўн биринчи беш йиллик мобайнида ёғ-мой саноатининг қувватидан 65-75 процентгача фойдаланилди, холос. Чунки, хом ашё етишмас эди. Шу сабабга кўра ўсимлик мойи беш йиллик планида белгиланганидан қарийб 20 процент, йиллик планларнинг суммаларидан эса қарийб 10 процент кам етказиб берилди.

Ҳар сафар йиллик планлар тасдиқланаётганда (1981 йилдан ташқари) ёғ ишлаб чиқариш плани илгариги йилларга нисбатан 9-10 процент-кам тасдиқланарди. Бунинг устига ҳар йили бу планларга яна 5-6 процент миқдорида тузатиш киритиларди. Ҳатто, комплекс тармоқлар бўйича планга киритилган тузатишлар номутаносиб эди. Йиллик ва беш йиллик планларнинг роли қанчалик қадрсизланганлиги ана шуларда яққол кўринади.

Пахта комплекси ҳозирги вақтда ҳам пировард маҳсулот кўрсаткичи асосида тўлиқ планлаштирилаётгани йўқ. Шунинг учун комплексни ташкил этувчи ҳамма бўғинларнинг имкониятлари пировард натижага эришишга ҳалигача бўйсундирилмаган.

Хўжаликни бошқаришни муттасил такомиллаштириб бориш керак. Лекин ҳозир вазият шундайки, қисман яхшилаш билан иш битмайди — тубдан ислоҳот ясаш лозим. Хўжаликни бошқаришни муттасил такомиллаштириб бориш тараққиётимизнинг ҳозирги босқичида энг долзарб вазифа. У биз фикр юритаётган комплекс ишини яхшилашга, планлаштиришга ҳам тўла таааллуқлидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленуми қарорида бундай дейилган: **«Халқ хўжалигини планлаштиришга ёндашиш тубдан яхшиланишига, планларни ишлаб чиқиш чоғида субъектив ёндашув тугатилишига, бу планларнинг илмий жиҳатдан асосланган, барқарор ва мутаносиб бўлишини таъминлашга эришилсин».**

Фан ва амалиёт бирлиги бўлган планлаштириш социал-иқтисодий ривожланишнинг бориши ва натижаларини олдиндан илмий жиҳатдан белгилаб беради. Иқтисодий фанлар системасининг барча илмий тадқиқотлари хўжалик практикасида аввало планлаштириш ва бошқарув жараёнида амалга оширилади.

Планлаштириш, бошқарув ва рағбатлантириш системасидан иборат структуравий асосга эга бўлган пахта комплексининг хўжалик механизмини вужудга келтириш проблемаси илмий ходимларнинг, умуман қайси идорага қарашлигидан қатъи назар, ҳамма илмий марказларнинг манфаатлари муштарак бўлишини таъминлашни талаб қилади. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида М. С. Горбачев айтганидек, **«Қайта қуришнинг актив қатнашчиси бўлиш учун фаннинг ўзи кўп жиҳатдан қайта қурилиши лозим. Ҳаёт бизни шоширмоқда. Илмий ғояларда илдам бормаган киши кўп нарсада орқада қолиши мумкин».**

Ҳозирги вақтда мазкур комплексда юзага келган нохуш аҳволни тугатиш тадбирлари белгиланмоқда. Илмий ишланмалар, кўп ҳолларда эса, амалиётчиларнинг ғайрати билан хўжалик механизмини такомиллаштириш юзасидан кўпгина таклифлар билдирилди. Ана шу таклифларнинг асосини комплексни ташкил этувчи ҳамма бўғинларнинг хўжалик фаолиятига пировард маҳсулотга қараб баҳо беришга ўтиш ташкил этади. Лекин бу вазифани қандай ҳал этиш мумкин?

Пировард маҳсулотга қараб баҳо беришга ўтиш комплексдаги ҳар бир бўғиннинг иштирокини белгиловчи нормативлар ишлаб чиқишни талаб қилади.

Ҳозирги вақтда ўтказилаётган тадбирлар: тайёрлов пунктларини колхозлар ва совхозлар ихтиёрига ўтказиш; имконият бўлган жойларда заводларни пахтачилик хўжаликлари билан бирлаштириш; қабул қилинадиган толага қараб ундан чиқадиган толага қараб баҳо бериш методи ва бошқалар — комплекснинг ҳамма бўғинларини интеграциялаштиришни чуқурлаштиришга қаратилган.

Бу проблемаларни ҳал этиш илмий, хўжалик ходимларининг баҳамжиҳат бўлиб, планлаштириш методларини хўжалик механизмининг замон ва тараққиёт талабларига мос равишда қайта қуришларига боғлиқ. Бу эса партия ва ҳукуматнинг мамлакат агросаноат комплексида хўжалик юритишнинг иқтисодий механизмини янада такомиллаштириш тўғрисидаги қарорлари мукаммал амалга оширилишини таъминлайди.

М. ЙЎЛДОШЕВ,
иқтисод фанлари кандидати.

МЕҲНАТ МАДҲИЯСИ

• Хатларга обзор

Редакциянинг агросаноат бўлими шу ойнинг сўнгги ҳафтасида ишчи-деҳқон мухбирларидан 50 дан зиёд хат-хабарлар олди.

«Беруний районидаги Алишер Навоий номли колхоз пахтакорлари, — деб ёзади Қорақалпоғистон АССРдан **М. Муханов**. — юбилей шарафига мусобақани авж олдириб, 1240 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30,2 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган. Хўжаликда ғўза парвариши жадал кетмоқда».

Пахтадан юқори ҳосил етиштириш йўлида ғўза парваришини намунали олиб бораётган илғор хўжаликлар, бригадалар ва звеноларнинг коллективлари ҳақида Хоразмдан **Б. Жуманиёзов**, Фарғонадан **М. Шарипов**, Қашқадарёдан **Ш. Маҳмудов**, Наманганданан **Б. Маҳмудовлар** ҳам ана шундай илиқ сатрлар йўллашган.

Газетамизнинг штатсиз мухбири **Т. Мақсудов** Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхози чорвадорлари ярим йиллик гўшт тайёрлаш планларини барвақт адо этганликларидан хабар берса, жамоатчи қаламкаш **Ж. Ўлмасов**, «Пастдарғом» боғдорчилик-узумчилик совхози (Самарқанд области Пастдарғом райони) паррандабоқарлари бугунгача давлат тайёрлов идораларига 203 минг донага яқин сара тухум топширилганлигини ёзади.

Ш. Маҳмудов, Б. Ҳасанов, (Қашқадарё), **Ф. Отажонов**, **Б. Ҳушвақтова** (Андижон), **А. Алпомишев** (Жиззах), **М. Қаюмов** (Тошкент), **М. Жалилов** (Самарқанд), **Қ. Хўжаев** (Сирдарё) ҳам ўзлари яшаб турган жойлардаги илғор чорвадорларнинг меҳнат ютуқларини қаламга олганлар.

Яна бир туркум хат-хабарларда эса шу кунларда қизғин кетаётган пилла қурти уруғи боқиш мавсуми пешқадамлари шанига чиройли сатрлар битилган. Айни пайтда уларда тармоқ олдида турган айрим муаммоларнинг тезроқ ҳал этилишига оид фикр, мулоҳаза ва истаклар ҳам баён этилган.

Редакция Навоийдан **Ш. Исматуллаев**, Андижондан **К. Шерматов**, Қашқадарёдан **Б. Жабборов**, **А. Ҳамроев**, Самарқанддан **М. Қаҳҳоров**лар йўллаган хатлардаги қимматли таклифлар инобатга олиниб, жойларда йўл қўйилаётган камчиликлар алоҳида назоратга олинганлигини билдиради.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

● ВАРШАВА

ҲАМКОРЛИК РИШТАЛАРИ

Польша билан Кубани қардошлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик ришталари, марксизм-ленинизмнинг универсал принциплари асосида халқлар тинчлиги, озодлиги ва мустақиллиги, социал адолат учун курашнинг муштарак идеаллари боғлаб турибди, деди ПХР ташқи ишлар министри Мариан Ожеховский. У расмий визит билан бу ерга келган Куба ташқи ишлар министри Исидоро Мальмиерка шарафига берилган зиёфатда нутқ сўзлади. Польша министри Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг тинчлик таклифлари дунёни ядро урушида қирилиб кетиш хавфидан халос этишга кўмаклашади, деб ишонч билдирди.

(ТАСС).

РЕЖИМДАН НОРОЗИЛИК ИФОДАСИ

ГАВАНА. Сальвадор давлат муассасаларининг 5 мингга яқин хизматчиси Дуартенинг халқ манфаатларига зид режимидан касаба союзлари фаолиятига эркинлик беришни ва иш ҳақини оширишни талаб қилдилар. Улар мамлакат пойтахти — Сансальвадор шаҳрининг марказий кўчаларидан ўтиб президент саройи томон бордилар, бироқ солдатлар ва полициячилар уларнинг йўлини тўсди. Намойишчилар маъмурларнинг ўзбошимчаликларидан ғазабланаётганликларини изҳор қилиб, американапараст режим бошлиғи Дуарте меҳнаткашлар билан учрашишдан бош тортиб, Никарагуа контраслари бошлиқлари билан учрашишни афзал кўраётганлигини айтдилар.

Илгари хабар қилинганидек, Дуарте ўтган шанба куни сомосачи каллакесарлар тўдаларининг уч раҳбари билан яширинча учрашди.

Сальвадор меҳнаткашлари умумий конфедерацияси намояндалари ҳам иштирок этган давлат хизматчилари намойиши чоғида полиция қишлоқ хўжалиги министрлиги ходимлари касаба союзининг раҳбари Хайме Куэльяр қамоққа олинди, деб хабар қилади Пренса Латина агентлиги.

ЖАНГЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАҒДОД. (ТАСС). Ўтган кеча-кундузда фронтнинг шимолий участкасида маҳаллий аҳамиятга молик жанглар давом этди, дейилади Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг навбатдаги ахборотида. Ироқ қўшинларининг олдинги марралардаги бўлинмалари душман позицияларига кўп марта ҳужум қилди, душман аскарлари ва техникасига талафот етказди. Фронтнинг ана шу участкасида Ироқ артиллерияси ўтидан эронликларнинг ўқ-дори омбори ва бир неча жанговар машинаси яксон қилинди.

Басрадан шарқда ҳам жанглар ва артиллерия отишмалари давом этди.

ИНА агентлигининг хабар қилишича, Эроннинг узоққа отувчи артиллерияси Басрани яна ўққа тутди. Бир қанча уй-жойлар вайрон бўлди.

НИКОСИЯ, (ТАСС). Фронтнинг шимолий ва шимоли-ғарбий участкаларида шиддатли тўқнашувлар бўлди, дейилади ИРНА агентлигининг хабарида. Эрон артиллерияси ўтган кун давомида душман позицияларига ва қўшинлари тўпланган районларга тўхтовсиз ўқ узиб турди.

Басрадан шарқдаги участкада Эрон артиллерияси Ироқнинг ўнта танкини мажақлаб ташлади.

ИРНА агентлиги Эроннинг соқчи кемалари Ҳўрмуз қўлтиғи районидаги 13 та савдо кемасини тўхтатганлигини ҳам хабар қилди. Ҳамма кемалар текширилгандан кейин уларга рейсни давом эттиришга рухсат берилган.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● НЬЮ-ЙОРК

Америка жамоатчилиги делегацияси (унинг составида АҚШнинг таниқли сиёсий арбоби Жесси Жексон ва АҚШ конгресси вакиллар палатасининг аъзоси Мервин Даймелли бор) Жанубий Кореянинг Вашингтондаги элчиси олдига кириб, ана шу мамлакат маъмурларининг халқ намойишларини шафқатсизлик билан бостиришига қарши норозилик билдирди.

Биз Жанубий Корея ҳукуматини шафқатсиз репрессияларни тўхтатишга ва сиёсий маҳбусларни озод қилишга даъват этдик, деди Жексон Эй-би-си телекомпанияси мухбири билан суҳбатда

● БУЭНОС-АЙРЕС

Фақат Пиночет диктатураси тугатилган ва диктатура ишлаб чиққан Конституция бекор қилингандагина Чилида чинакам эркин сайлов ўтказиш мумкин. Чили коммунистик партиясининг оппозициячи «Фортин мапочо» газетасида эълон қилинган баёнотида шу ҳақда гапирилади.

● ПАРИЖ

Лиондаги одил судлов саройида суд маслаҳатчиларининг 25-мажлиси очилди. Унда нацист жиноятчи, Лион гестапосининг собиқ бошлиғи Клаус Барбьенинг иши кўриб чиқилади.

Энди судда гитлерчилар қамоқ лагерлари маҳбусларининг, Барбьега даъво қўйган қаршилик кўрсатиш ҳаракати қатнашчиларининг ва тинч аҳолининг манфаатларини ҳимоя қилувчи адвокатлар сўзга чиқадилар. Жумладан, 1944 йил апрелида гестапочилар яҳудий миллатидаги болалар ва ўсмирларни зўрлаб олиб кетганликлари ҳақидаги ишни олиб борган бир неча адвокат сўзга чиқади. Гитлерчилар уларни Эн департаментидаги Изье деган жойда болалар уйидан олиб кетган эдилар. Барбьенинг фармойиши билан бу болалар ва ўсмирлар қамоқ лагерларига юборилган, уларнинг ҳаммаси ҳалок бўлган.

(ТАСС).

Кобул университетида таълим олаётган студентлар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Ҳозирга келиб университетда 13 та факультет ташкил этилган. Уларда 10 минг йигит-қиз таҳсил олмоқда.

Суратда: Кобул университети талабалари.
А. ПОРТЕРА фотоси
(ТАСС фотохроникаси).

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«Аниқ таклиф айтишгани йўқ»

Шундай сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада (3 март сони) Андижон «Электродвигатель» заводида сифатсиз маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳаддан ташқари кўп эканлиги, шу сабабли улар давлат қабулидан ўтмаётгани, корхона раҳбарлари ва мутахассислари эса аҳволни собитқадамлик билан ўнглаб олиш ўрнига баҳоналар қидириш билан овора бўлаётганликлари кўрсатилган эди.

Мақола хусусида расмий жавоблар олинди:

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

Область партия комитети бюроси ўз мажлисида «Электродвигатель» заводида маҳсулотларни давлат қабулига тайёрлаш қониқарсиз аҳволда эканлиги ҳақидаги масалани кўриб чиқди. Обком бюроси завод бошланғич партия ташкилотининг секретари Н. А. Шудренко завод директори В. М. Белоножколар ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини ошириш ва маҳсулотларни етказиб бериш шартнома мажбуриятларини бажаришда қониқарсиз ишлаётганликларини таъкидлади.

Ишлаб чиқаришни техника жиҳатдан тайёрлаш даражаси пасайиб кетгани, бу эса план-топшириқларининг барча асосий кўрсаткичлар бўйича барбод бўлишига олиб келганлиги учун завод бош инженери Г. Воҳидовга учёт карточкасига ёзиш шарти билан виговор эълон қилинди.

Заводда юз берган кўнгилсиз аҳволни тубдан яхшилаб олиш, ишлаб чиқаришни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш, белгиланган номенклатурадаги планлар бажарилишида йўл қўйилган қолоқликни бартараф этиш ва ўрнини қоплаш юзасидан аниқ чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

Бу чора-тадбирларнинг амалга оширилишини область партия комитети ўзининг доимий назоратига олди.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ АНДИЖОН ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Мақола завод раҳбарлари, инженер-техник ходимлари ўртасида давлат қабули ходимлари иштирокида муҳокама қилинди ва ундаги фактлар тўғри, деб тан олинди.

Завод раҳбарлари давлат қабули вакиллари билан биргаликда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини яхшилашга имкон берадиган техникавий-ташкилий тадбирлар планини ишлаб чиқиб, амалга оширмоқдалар. Вал-роторга ишлов бериш автомат линиясини ремонт қилиш ниҳоясига етмоқда. Заводни хом ашё билан бир маромда таъминлаш масаласи раҳбар ташкилотлар билан биргаликда ҳал этилди.

Шулар туфайли кўзланган мақсадга эришилаётгани сезиляпти. Ҳозир маҳсулотларнинг 95 процентдан зиёдроғи биринчи тақдимдаёқ давлат қабулидан ўтмоқда. Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича планларни бажаришдаги қолоқлик барҳам топиб боряпти.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ:

— «Электродвигатель» заводига 1986 йил фонди ҳисобидан 2012-2013 маркали пўлат чекланмаган миқдорда етказиб берилди. Қарағанда металлургия комбинати эса ўтган йили ишлаб чиқариш планини бажара олмагани сабабли «Электродвигатель» заводига пландагидан 340 тонна кам пўлат жўнатди.

Ўзбекистон ССР Моддий-техника таъминоти давлат комитети таъминотчи корхоналар раҳбарларига талаб қилинган сифатдаги чўян қуйилмаларини вақтида етказиб беришни топширди.

Заводга ажратилган фондлар ҳаракати устидан доимий назорат ўрнатилди.

ШУНИНГДЕК СССР ДАВЛАТ СТАНДАРТЛАР КОМИТЕТИ ЎЗБЕКИСТОН БОШҚАРМАСИдан ҳам мақола хусусида расмий жавоб олинди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Й. Охунбобоев номли Андижон область музикали драма ва комедия театрининг артисти ўртоқ Ҳошим ОЛИМЖОНОВга «Ўзбекистон ССР халқ артисти» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Й. Охунбобоев номли Андижон область музикали драма ва комедия театрининг артисти ўртоқ Мавлуда Раҳматуллаевна БОЙМАТОВАга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артисти» фахрий унвони берди.

• *Янги шеърлар*

Қарз

Дардинг олайин, тупроқ,
Сендан қарзга ботганман!
Ҳовучингда болбулоқ
Шарбатларин тотганман.

Саҳарлари хаёлчан,
Оқшомлари бир ҳалим,
Тупроғида сарпойчан
Ўйнаб юрган Ватаним!

Боғлар оралаб ўтсам,
Қирқ оғайни гулимсан.
Тоғлар қоралаб ўтсам,
Хаёллари селимсан!

Тегирмондай гулдираб,
Матал айтди момолар.
Тарихлардан йўл сўраб,
Элга қайтди донолар.

Болалигим қасрига
Сеҳргардай кирдилар.
Ёш фикрим ғорларида
Чироқ тутиб юрдилар.

Саҳарлари хаёлчан,
Оқшомлари бир ҳалим,
Тупроғида сарпойчан
Куйлаб юрган Ватаним!

Сенга кирган тиканни
Киприк-ла олмадим гоҳ.
Сен ғамгин бўққанингда,
Мен дардкаш бўлмадим гоҳ!

Зарафшонга ёғилган
Кутли булут бўлсайдим!
Этагингга тўкилган
Марвартак тут бўлсайдим!

Қирларингга сочилган
Буғдой донинг бўлсайдим!
Дўстларингга илинган
Сўнгги нонинг бўлсайдим!

Саҳарлари хаёлчан,
Оқшомлари бир ҳалим
«Читтигул», «ёр-ёр» айтиб,
Меҳнат қилган Ватаним!

Ўпкангни тутун олиб,
Совуқ кузлар сабоҳи,
Оғзимга талқон солиб
Юрганим — бир гуноҳим!

Айқирган Оролингни
Шўр босгани бир увол!
Нечун мени эртароқ
Уйғотмади бу савол!

Тўғрининг ёқасидан
Эгрилик олганида,
Гоҳ ҳақиқат боши ҳам,
Эгилиб қолганида,

Қандай қилиб менинг оқ,
Еб ичганим ош бўлди!
Сен ипак бўлдинг, тупроқ,
Менинг бағрим тош бўлди!!

Увол. Увол лаҳзалар
Олар гирибонимдан!
Журъат бўлди парзалар
Бу куюнчак жонимда.

Шу журъат-ла яшароқ
Оқлармиз нон-тузингни.
Кечир, сендан умрбод
Қарздоргина қизингни!

Дастхат сўраган қизга

Барча бахт кулса, ғунчам,
Биргина тилак билан,
Ўтмас эди ҳеч бир одам
Армонли юрак билан!

Оқ юзларинг баҳор-ёзли,
Ҳатто шамол ўпмаган!
Кулгуларинг эрка-нозли,
Чиркин хаёл тегмаган!

Бинафшадай малоҳатли
Қадамларинг нафисдир!
Бу ҳаёт-ку саховатли,
Фақат бахтга танқисдир!

Ҳали қалбинг осмонида
Ишқ арғимчоқ солмамиш.
Сирларингга ой нуридан
Ўзга қулоқ солмамиш!

Умр дарё мисли тезоб,
Олма гулим гулларсан!
Муҳаббатдай буюк азоб
Келсин мерос йўллардан!

Аёл учун зийнату тахт
Қиммат-қирон эмасдир!
Ёлчитмаса гар муҳаббат,
Дунё-дунё эмасдир!

* * *

Боғларнинг кўйлагидан
Гул ўғрилар эпкинлар.
Тун юзига тошади
Оқ седона, сепкиллар.

Оқ тонг билан ёйилур
Кексаларнинг дуоси
Яйдоқ тоғ юзи бужур,
Ўқир офтоб иншосин.

Фурсат — олтин калава,
Замон — момо ип эшар.
Минг йилларнинг илдизи
Урчуғида туташар.

Қўллари толмасмикин!
Ё уйқу олмасмикин!
Сезгир юрак, торларинг
Шул чечанга мосмикин!

Ерга тегмас қадамим
Вақтнинг арғимчоғида.
Бир пишиқ қатим бўлсам
Замоннинг арқоғида...

Ойдин ҲОЖИЕВА.

БАРЧА ҚИТЪАЛАР КИНО ЭКРАНИ

6—17 июль кунлари Москвада халқаро кинофестиваль бўлади. Бу анжуман жаҳон экрани ютуқларининг чинакам кўригига айланади деб умид қилинмоқда. Совет Иттифоқи пойтахтида ўн бешинчи марта ўтказилаётган бу кино анжуман томошабинларни замонамиз энг йирик санъаткорларининг янги фильмлари билан таништиради, жаҳон киносининг энг обрўли арбоблари эса фестиваль меҳмони бўладилар. 18 июнь куни СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида бўлиб ўтган матбуот конференциясида совет ва чет эл журналистларига шулар ҳақида гапириб берилди.

Ҳамиша бўлганидек, бу гал ҳам «Кино санъати гуманизм, тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик учун» шиори остида ўтказиладиган бу фестивалда ҳозирнинг ўзидаёқ 98 мамлакат ва беш халқаро ташкилот иштирок этиш учун истак билдирди. Гарчи кўрикнинг илгариги структураси принцип эътибори билан сақланиб қолсада, тўла метражли бадиий фильмлар, қисқа метражли лենталар, болалар учун картиналар конкурси ўтказилиб, конкурсдан ташқари ва ретроспектив намойишлар бўлса-да, бу гал фестивалда принципиал ўзгаришлар юз беради. Бу ўзгаришлар программани давр даъватига кўра сифат жиҳатдан янги даражага олиб чиқиши керак.

Масалан, бадиий фильмлар мусобақасида бундан буён фақат тўртта мукофот, яъни катта соврин, махсус соврин, эркак ва аёллар ролларини энг яхши ижро этганлик учун совринлар бўлади. Конкурсга тақдим этилаётган фильмлар сони ҳам анча қисқаради. Бундан илгариги фестивалда 45 та бадиий фильм намойиш этилган эди, бу гал 27 та фильм кўрсатилади.

Ҳозир конкурсда намойиш қилиш учун киноленталарни танлаб олиш ниҳоясига етмоқда. Масалан, Италия Федерико Феллинининг энг сўнгги иши «Интервью» фильмини катта экранда намойиш қилиши ҳозироқ маълумдир. Машҳур режиссёр рафиқаси—актриса Жульетта Мазина билан анжуманнинг фахрий меҳмонлари орасида бўлади. АҚШлик режиссёрлардан Стэнли Крамер ва Милош Форман, италиялик режиссёр Франческо Рози, колумбиялик ёзувчи Габриель Гарсиа Маркес ва франциялик адиб Робер Мерль ҳам Москвага келадилар. Ҳаммаси бўлиб фестивалга бир ярим минг нафар кинематографчи келиш истагини билдирди. Социалистик мамлакатлар, шунингдек АҚШ, Франция ва Мексика делегациялари айниқса нуфузли бўлади.

Матбуот конференциясида Совет Иттифоқи фестиваль экранида кўрсатадиган фильмларнинг номи ҳам тилга олинди. Бадиий фильмлар мусобақасида москвалик режиссёр К. Шахназаровнинг «Курьер» картинаси кўрсатилади. Украиналик режиссёр В. Шевченконинг «Чернобиль Машаққатли ҳафталар хроникаси» лентаси қисқа метражли фильмлар конкурсида намойиш этилади. Москвалик режиссёр В. Грамматиков суратга олган «Азизим Мио» Совет-Швеция лентаси болалар фильмлари фестивалида кўрсатилади. Конкурсга белоруссиялик мультипликатор Е. Марченконинг «Лаферт ширинлиги» лентаси ҳам тақдим этилган.

Фестиваль жюриси ҳам тузилди. Тўла метражли бадиий ленталар конкурсини америкалик машҳур актёр Роберт Де Ниро бошқаради. Бу жюрига яна СССРдан режиссёр Тенгиз Абуладзе ва сценарийчи Рустам Ибрагимбеков, Хитой Халқ Республикасидан чет эл кино санъати институтининг директори Чжен Сюэлай, италиялик киношунос Жанлуижи Ронди, венгриялик режиссёр Миклош Янчо, марокашлик Сухайл Бен Барка, мексикалик режиссёр Альберто Исаак, артистлардан испаниялик Ханна Шигула ва Антонио Гадес, продюссер Александр Мнушкин (Франция) кирдилар. Совет ёзувчиси Алесь Адамович қисқа метражли фильмлар конкурси жюрисига раислик қилади, болалар фильмлари фестивали жюрисининг раиси Ҳиндистоннинг таниқли жамоат арбоби Парвати Менон хонимдир.

Киноретроспективалар кўрик программасига киради. Ретроспективалардан бири Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги ва унинг кино жараёнига таъсирига бағишланади. Италия кино актёри Жан Мария Волонте иштирок этган энг яхши картиналарнинг намойиш этилиши ҳам шак-шубҳасиз томошабинлар эътиборини қозонади. Бу артистнинг ватандоши — Италия неориализмининг асосчиларидан бири Жузеппе Де Сантис ижоди «Иллюзион» кинотеатри программасида намойиш этилади. Йирик кино санъаткори Андрей Тарковский хотирасига ҳурмат бажо этиб, фестиваль ташкилотчилари у яратган ленталарни намойиш қилишга қарор бердилар.

Анъанага кўра, фестивалнинг давра суҳбатига ижодий мунозараларнинг қатнашчилари — режиссёрлар, киношунослар, актёрлар ва драматурглар тўпланадилар. Улар ядро ҳалокатининг олдини олиш учун курашда кинонинг роли билан боғлиқ бўлган муаммоларни муҳокама қиладилар.

Матбуот конференциясида фестивалнинг бош директори П. К. Костиков ва СССР кинематографчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Э. Г. Климов сўзга чиқдилар.

И. ВЕКСЛЕР,
ТАСС мухбири.

• *Фотоайбнома*

Бегона ўтлар... парвариши

Сурхондарё области. Термиз районидаги «Гулбаҳор» совхози далаларида ғўза ривожи аянчли аҳволда. Айрим участкаларда ғўзага эндигина биринчи ишлов беришга киришдилар. Ниҳолларни бегона ўтлар босиб кетган. Техника воситалари қаровсиз ётибди.

Хўш, нима учун? Бунга нега йўл қўйилди? Хўжалик бош агрономи Оллоёр Ортиқовга шундай саволлар билан мурожаат қилсангиз, у уялмай-нетмай, ишчи кучлари етишмаяпти, деб жавоб беради. Аслида-чи?

Рақамларга мурожаат қиламиз. Ҳусан Оролов бошлиқ бригада ихтиёрида 43 гектар майдон бор. Унда ўн бир киши ишлаши лозим. Ҳабибулло Холмуродовнинг йириклаштирилган механизациялаштирилган бригадаси 170 гектар экин майдонида деҳқончилик қилади. 62 нафар аъзоси бор. Кўриниб турибдики, ҳар бир киши ҳисобига ўртача 4 гектардан камроқ экин майдони тўғри келади. Агар ведомостларга имзо чекиб ҳақ оладиган кишиларнинг ҳаммаси далага чиққанида эди, аҳвол бутунлай ўзгача бўлур эди.

Назаримизда, бу ерда бошқача система илдиз отган кўринади. Қоғозда ҳамма иш чиройли кўринади-ю, ишга келганда эса натижа қуп-қуруқ бўлиб чиқади. Шу туфайли совхоз кейинги уч йил ичида план топшириқларини бирон марта ҳам бажармади. Хўжалик фақат ўтган йилнинг ўзида давлатдан 1 миллион 600 минг сўм қарз бўлиб қолди.

Совхоз директори Эшбой Дўлмонов бу нуқсонлардан тегишли хулоса чиқариб олмаяпти. Партия ташкилоти эса хўжалик муаммоларини ҳал этишдан ўзини четга олган. Ҳа, айтгандек, бу ташкилотга кимсан — қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, агроном Хушбоқ Бойқобилов бошчилик қилади.

Область агросаноат комитети ходимлари вужудга келган бу мураккаб вазиятга аралашмаса бўлмайдиганга ўхшайди. Ҳар қандай сусткашлик салбий оқибатларга олиб келиши турган гап.

Суратларда: 1. Совхознинг 1-бўлимида техникага бўлган муносабатнинг аҳволи мана шундай. 2. Сувчи Абдуҳамид Маҳмудов ва бригадир Ҳабибулло Холмуродов пахтазорга гўё шолипояни суғораётгандек кўллатиб сув қуймоқдалар. 3. Ҳусан Оролов бригадасида бегона ўтларни... парвариш қилишмоқда.

И. ХЎЖАЕВ фотолари (ЎзТАГ).

ТАБИАТ ИНЖИҚЛИГИ

ДУШАНБА, 21 июнь (ТАСС). Тожикистон аҳолиси табиатнинг фавқулодда инжиқлигига гувоҳ бўлди. Ўрта Осиёнинг шарқий районларига совуқ ҳавонинг кучли оқими бостириб кириши натижасида республикада чанг-тўзонли бўрон кўтарилди, кучли шамол эсди, чор атрофни қуюн босди. Тожикистоннинг Шаартуз районы территориясида табиат «қилиғи» айниқса ортиқча бўлди. Бу ерда шамолнинг тезлиги секундига 26 метрга етди. У катта-катта дарахтларни қўпориб, уйларнинг томини учириб кетди, савдо ва маиший хизматнинг вақтинчалик дўкончаларини тўнтариб юборди. Электр узатиш линияларига шикаст етди, бир неча бор ёнғин чиқди.

Табиий офат халқ хўжалигига моддий зиён етказди. Унинг миқёслари аниқланмоқда. Шаартуз районы кўп зиён кўрди. 12 минг гектар ердаги ғўза кўчатлари шикастланди. Катта-катта майдонларда дон, полиз ва сабзавот экинлари йўқ бўлиб кетди. Боғларга ҳам зиён етди.

Совуқ ҳаво оқимининг бостириб кириши натижасида тоғлиқ Айний районига қор тушди. Қорнинг қалинлиги 20 сантиметрга етганлиги туфайли баланд тоғ ёнбағридаги яйловларда ишлаётган чорвадорларнинг иши қийинлашди.

Республиканинг маҳаллий партия, совет ва хўжалик органлари табиий офат оқибатларини бартараф этиш учун шошилинч чоралар кўрмоқдалар. Қурбонлар йўқ.

Гидрометеорология хизмати Тожикистон бошқармасида ТАСС мухбирига республика территориясига кириб келаётган совуқ ҳаво оқими камайиб бораётганлигини хабар қилдилар.

«Наргиз»нинг илк қадами

Яқинда Тошкентда гулчиликка ихтисослашган янги кооператив ташкил этилди. Киров район ободонлаштириш бошқармаси ташаббуси билан тузилган кооперативга «Наргиз» номи берилди. Кооперативга гул ўстириш ҳавасмандлари аъзо бўлишмоқда.

Кооператив аъзолари билан шартнома тузилмоқда. Шунга кўра мавжуд 5 гектар майдондан кишиларнинг истагига қараб ҳар бир аъзо учун 0,05 гектаргача ер ажратиб берилади, уруғ ва минерал ўғит билан таъминланади. Кооперативга кираётган кишиларнинг кўпчилиги пенсионерлар, уй бекалари, студентлар ва бўш вақти бўлган ишчи ва хизматчилардир.

Кооператив ташкил этилгани гулчиликни мўмай даромад манбаига айлантириб олган чайқовчиларга ҳам кучли зарба бўлади. Ватанимиз пойтахтидаги «Москоопторг»га қарашли 15-«Табиат инъомлари» магазини коллективи билан «Наргиз» кооперативи ўртасида шартнома тузилди: кооператив москваликларга 100 минг сўмлик гул етказиб бериш мажбуриятини олди.

Бу йил кооператив жами 140 минг сўмлик маҳсулот етказиб беришни планлаштирди.

Д. ҚИРҒИЗБОЕВ.

• *Ичкиликбозлик иллат*

ПУШАЙМОНДАН НИМА ФОЙДА?

Баҳор кунларининг бири эди. Область халқ маорифи бўлимида ревизор бўлиб ишловчи Ҳамидулло Қодировни маст ҳолатида хушёрхонага олиб келишди. Кайфи тарқагач йигит кўп пушаймон қилди. Бундан нима фойда?!

— Ишхонамга ёзманглар, — ёлборди у.

— Иложи йўқ! Ўйлаб иш қилиш керак эди, — аниқ жавоб қилишди унга.

Намангандаги турли корхоналарда масъул лавозимларни эгаллаб турган Турдиали Жабборов, Вячеслав Гордеев, Маъруфжон Жаъфаров, Жўрахон Дадамирзаевлар ҳам ичкиликбозлик оқибатида ана шундай аянчли аҳволга тушиб қолишди. «Нетай, шармандалар бўлдим!» — дея нолафарёд қилишди.

Маст-аласт ҳолатда автомашинани бошқарадиган кишилар ҳақида нима дейиш керак?! Область давлат автомобиль инспекцияси бошқармаси ходимлари бундай шахсларга қарши изчил кураш олиб бормоқдалар. Улар ўтган тўрт ой мобайнида бир мингдан зиёд рулдаги мастаъластни қўлга туширишиб, қаттиқ жазоладилар. Латифжон Эргашев, Борис Борохов, Содиқжон Аҳмедов, Аббосхон Алмаев, Кимсанбой Жалоловлар шулар жумласидандир.

— Текширишлар шуни кўрсатдики, — дейди область ГАИ бошқармаси инспектори, милиция катта лейтенанти Ш. Турсунов. — Кўпгина ташкилотлар ва корхоналарнинг раҳбарлари ичкиликбозликка қарши қатъий кураш олиб бормаяптилар. Баъзан улар биз юборган хатларга ўз вақтида жавоб қилишмаяпти. Чунончи, шу йилнинг ўтган ойларида Наманган шаҳар халқ маорифи бўлимига ичкиликбозлар ҳақида уч марта маълумот юборилганига қарамай, шу пайтгача биронтасига ҳам жавоб олингани йўқ. Тўрақўрғон районидаги К. Маркс номли, Уйчи районидаги Охунбобоев номли колхозларнинг ҳамда Учқўрғон район марказий касалхонасининг раҳбарлари ҳам шундай йўлни тутмоқдалар. Бу ичкиликбозларга ён босишдан бошқа гап эмас.

У. МУҲАМЕДОВ.
Наманган области.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
ТОШКЕНТ МАДАНИЙ-ОҚАРТУВ ТЕХНИКУМИ
1987-1988 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА:

клуб ходимлари — ҳаваскорлик коллективларининг раҳбарлари: драма, хор, рақс, маданий-оқартув ишлари ташкилотчиси, кино-фото ҳаваскорлиги раҳбарлари ва рассом-безатувчилар, ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри раҳбарлари, кутубхона ходимларини тайёрлайди.

Ўқиш муддати: умумтаълим мактабларининг 10-синф базасида:

клуб ходимлари — 2 йилу 4 ой (ўзбек группаси); умумтаълим мактабларининг 8-синф базасида: клуб ва кутубхона ходимлари 3 йил, рассом безатувчилар — 4 йил.

СИРТҚИ БЎЛИМГА:

умумтаълим мактабларининг 10 синф базасида клуб ходимлари: ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри раҳбарлари ва маданий-оқартув ишлари ташкилотчиси ҳамда кутубхона ходимларини тайёрлайди.

Ўқиш муддатлари: клуб ходимлари учун — 3 йил (ўзбек ва рус группаси).

Аризалар кундузги бўлимга: 8-синф базасида 31 июлгача, 10-синф базасида 14 августгача: **сиртқи бўлимга:** 10 августгача қабул қилинади.

Аризалар директор номига қуйидаги ҳужжатлар билан топширилади: маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асли), 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, 086/У формадаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (сиртқи бўлимга).

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ:

Кундузги бўлимга — 1-20 августда; **сиртқи бўлимга** —10 июлдан 20 июлгача ҳамда 10 августдан 20 августгача ўтказилади.

Клуб бўлимида: умумтаълим мактабларининг 10-синф базасида: мутахассисликдан, она тили ва адабиёт (иншо), СССР тарихи (оғзаки)дан. Умумтаълим мактабларининг 8-синф базасида: мутахассисликдан, она тили ва адабиёт (оғзаки), она тили (диктант).

Кутубхона бўлимида: умумтаълим мактабларининг 10-синф базасида: она тили ва адабиёт (иншо), СССР тарихи (оғзаки)дан кириш имтиҳонлари топширадилар. Умумтаълим мактабларининг 8-синф базасида: она тили ва адабиёт (оғзаки), она тили (диктант)дан кириш имтиҳонлари топширадилар.

Ўқишга кабул қилинганлар умумий қоидаларга кўра ётоқхона ва стипендия билан таъминланади.

Техникум адреси: 700095, Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов районы, А. Саидов кўчаси, 1-уй (8, 18- троллейбуслар; 10, 28, 88, 100-автобусларнинг «Студентлар шаҳарчаси», 47, 38, 76-автобусларнинг «Маданий-оқартув техникуми» бекатлари).

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги
ЭЛЕКТРОТЕХНИКА МЕДИЦИНА ТЕХНИКУМИ
1987-1988 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЭЛЕКТРОМЕДИЦИНА, РЕНТГЕН АППАРАТЛАРИНИ ЎРНАТИШ ВА ТУЗАТИШ; РАДИЭЛЕКТРОН МЕДИЦИНА АППАРАТЛАРИ ТАЙЁРЛАШ ВА ИШЛАТИШ; МЕДИЦИНА ОПТИКАСИ, ТИШ ТЕХНИГИ.

Ўқиш муддати: электромедицина, рентген аппаратларини ўрнатиш ва тузатиш мутахассислиги бўйича 2 йилу 10 ой; радиоэлектрон, электромедицина аппаратларини ишлаб чиқариш ва ишлатиш мутахассислиги бўйича 2 йилу 8 ой; медицина оптикаси мутахассислиги бўйича 2 йилу 10 ой; тиш техниги мутахассислиги бўйича 1 йилу 10 ой.

ЎҚИШГА ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ 30 ЁШГАЧА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Техникумга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза (танлаган мутахассислигини кўрсатиб), маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси (086/У формадаги) медицина справкаси, 6 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида), ишлаётган кишилар меҳнат дафтарчасидан нусха. Техникумга кирувчилар паспорт ва ҳарбий билет ёки ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳномани шахсан кўрсатадилар.

ҲУЖЖАТЛАР 14 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Электромедицина, рентген аппаратларини ўрнатиш ва тузатиш, радиоэлектрон, электромедицина аппаратларини ишлаб чиқариш ва ишлатиш, медицина оптикаси мутахассисликларига кирувчилар она тили ва адабиёт (иншо) математика (оғзаки); тиш техниклигига (рус тилида ўқитилади) — рус тили (диктант), химия (оғзаки).

Миллий мактабларни тамомлаганлар — рус тилидан диктант, химиядан (оғзаки) имтиҳон топширадилар.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 21 августгача ўтказилади.

Техникум адреси: Тошкент шаҳри, Чилонзор район. Нурхон кўчаси, 16-уй (7, 16, 19-троллейбуслар; 84, 50, 54, 70, 75, 79, 80, 182, 187, 189-автобусларнинг «16-касалхона бекати). Телефонлар: 77-55-35, 77-45-16.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси
ЎСИМЛИКЛАР ЭКСПЕРИМЕНТАЛ БИОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ
Лабораториялар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходимлар (2) —ўсимликшунослик ёки деҳқончилик ва қишлоқ экономисти мутахассислиги бўйича; **кичик илмий ходимлар** (2) —Қашқадарё таянч пунктида ишлаш учун хўжалик шартномаси ва бюджет йўли билан: маданий экинлар агроэкологияси;

илмий ходим: ўсимликларнинг тузга чидамлилиги физиологияси.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 10 кун.

Ҳужжатлар юбориш учун адрес: 700125, Тошкент шаҳри, Ф. Хўжаев кўчаси, 28-уй. Телефон — 62-05-27.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Варшава» цирки артистларининг гастроллари (18 20.30).

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институти ректорати жамоатчилик ташкилотлари ва автомобилда юк ташиш кафедраси коллективи техника фанлари кандидати, доцент

Шавкат Шукурович УСМОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

• *Тингланг, томоша қилинг*

23 июнь, сешанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 —Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30— Время. 9.15 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 10.20 — «Матонат». Бадиий фильм. 12.05 — Концерт. 12.35 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Сен қонунни биласанми? 17.35 — «Кичкинтой». Фильм-спектакль. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — КПСС Марказий Комитети Пленуми олдидан. 20.05— Агар соғлом бўлай десанг. 20.20 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 21.30 — Время. 22.05 — Олам кинокамера кўзгусида. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — Концерт.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Опа-сингил Книш ва В. Карасенкодан иборат вокал ансамбль куйлайди. 9.30 — Будильник. 10.10 — Ҳужжатли фильм. 10.30 — Киштим болохонаси. 11.05 —Шахмат мактаби. 11.35 — Француз тили. 12.05 — «Кечқурунги нақлдан, эрталабки ақл яхшироқ». Бадиий фильм. 13.10 — «Сеними, шошмайтур!». Мультфильм. 5, 6, 7-сонлар. 13.40 — Ҳужжатли фильм. 14.30 — «Яшил орол». Бадиий фильм. 15.35 — Янгиликлар. 15.45 — Музикали киоск. 18.30 —Янгиликлар. 18.45 — Молдавиянинг фольклор тароналари. 19.15 — Ритмик гимнастика. 19.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Халқаро турнир. 21.15 — Пианиначи М. Лафоре чалади. 21.30 — Время. 22.05 — «Звездочёт». Бадиий фильм, 1-серия. 23.10 — Теннис. Халқаро турнир. 00.10 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.10 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40— Пионер телетайпи. 7.50 — Телефильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 8.30 — «Сўнгги таътиллар». Бадиий фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — «Абитуриент—87». 18.15 — Нафосат. 18.30 — Ахборот. 19.50 — Ўзбекистон — Афғонистон: ҳамкорлик йўлидан. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дирижёр ҳикоя қилади. 21.30 — Время. 22.05 — «Умид». 23.05 — Ҳужжатли фильм.

ЎзТВ-II. 19.35 — Телефильм. 20.00 — «Омон бўлсанг, унутма». Телеспектакль. 2-қисм. 21.00 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 21.30 — Время.

ДУШАНБА. 22.05 — «Василий Буслаев». Бадиий фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА: 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Концерт. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Болалар учун ҳикоя. 18.15 — Хотин-қизлар тинчлик учун курашда. 18.30— «Майсаранинг иши» ҳамда «Ҳамза» операларидан парчалар. 19.20 — Ёшлар учун концерт. 20.52 — Радиотеатр. 23.25 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.